

Analyse van de verkeersonveiligheid in Zeeuwsch-Vlaanderen

Deel I: Resultaten, conclusies en aanbevelingen

R-97-18 I

Ing. J.A.G. Mulder

Leidschendam, 1997

Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV

Documentbeschrijving

Rapportnummer: R-97-18 I
Titel: Analyse van de verkeersonveiligheid in Zeeuwsch-Vlaanderen
Ondertitel: Deel I: Resultaten, conclusies en aanbevelingen
Auteur(s): Ing. J.A.G. Mulder
Onderzoeksmanager: Mr. P. Wesemann
Projectnummer SWOV: 69.103
Opdrachtgever: Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Zeeland

Projectinhoud: Dit rapport geeft een analyse van de ongevalsbetrokkenheid van buitenlanders in Zeeuwsch-Vlaanderen. Aangegeven wordt bij welk deel van de ongevallen buitenlandse bestuurders betrokken zijn en of daarbij typen ongevallen zijn waarbij deze buitenlandse bestuurders oververtegenwoordigd zijn; dit laatste wordt bovendien gerelateerd aan de vraag in hoeverre de betreffende bestuurders het ongeval hebben veroorzaakt.

Aantal pagina's: 49 p.
Prijs: f 22,50
Uitgave: SWOV, Leidschendam, 1997

Inhoud

Deel I

1.	<i>Inleiding</i>	5
2.	<i>Opzet van het onderzoek</i>	6
2.1.	De aanpak	6
3.	<i>Conclusies SWOVAGEM-analyse</i>	7
4.	<i>Ongevallen met buitenlanders</i>	8
4.1.	Slachtoffers en ongevals-kans	
4.2.	Bekendheid ter plaatse	9
4.3.	Overige kenmerken	10
5.	<i>Conclusies en aanbevelingen</i>	12
6.	<i>Resultaten</i>	13
6.1.	De onderzoeksgemeenten	13
6.2.	De referentiegemeenten	13

Deel II (rapport R-97-18 II)

Verantwoording

De geanalyseerde gemeenten

De uitgevoerde toetsen

Tabellen en toetsresultaten

1. Inleiding

Het Regionaal Orgaan voor de Verkeersveiligheid in Zeeland (ROVZ) heeft de SWOV gevraagd inzicht te geven in de ongevalsbetrokkenheid van buitenlanders in Zeeuwsch-Vlaanderen.

De belangrijkste vragen daarbij zijn om aan te geven bij welk deel van de ongevallen buitenlandse bestuurders betrokken zijn, of daarbij typen ongevallen zijn waarbij deze buitenlandse bestuurders oververtegenwoordigd zijn en of er sprake is van oververtegenwoordiging van deze bestuurders voorzover zij het ongeval hebben veroorzaakt.

2. Opzet van het onderzoek

De veronderstelling die ten grondslag ligt aan dit onderzoek is dat de verkeersveiligheid wordt beïnvloed door verkeersdeelnemers die niet bekend zijn met Nederlandse of plaatselijke verkeerssituaties, verkeerstekens en verkeers- en gedragsregels. Een dergelijke onbekendheid zou met name bij buitenlanders kunnen worden verondersteld. Hierbij moet het volgende worden aangetekend.

In een grensgebied als Zeeuwsch-Vlaanderen zou sprake kunnen zijn van grensoverschrijdend woon-werkverkeer waarvoor de onbekendheid met de situatie niet of in mindere mate geldt. Bovendien is het mogelijk dat er sprake is van buitenlandse werknemers die al langere tijd in Nederland verblijven en waarvoor evenmin onbekendheid hoeft te worden verondersteld. Ten slotte kan er sprake zijn van een groep buitenlanders die vanuit toeristische of recreatieve overwegingen het gebied heeft bezocht waarvoor het argument van onbekendheid (afhankelijk van de frequentie van het bezoek) lang niet altijd hoeft te gelden. Omgekeerd kan het zo zijn dat onbekendheid ook Nederlandse verkeersdeelnemers parten kan spelen (bijvoorbeeld bij binnenlandse toeristen).

2.1. De aanpak

Het beschikbare ongevallenmateriaal staat niet toe dat op al deze kenmerken kan worden onderscheiden. Daarom wordt in een eerste stap in een ongevallenanalyse gekeken naar de mogelijke oververtegenwoordiging van buitenlanders bij ongevallen. Die betrokkenheid kan in eerste instantie worden afgeleid uit de variabelen 'nationaliteit bestuurder' en 'buitenlands kenteken' uit de ongevallenregistratie. Deze twee variabelen worden toegevoegd bij de uitvoering van de SWOVAGEM-analyse, waarbij Zeeuwsch-Vlaanderen met een referentiegebied wordt vergeleken. Uit deze vergelijking zou een eventuele oververtegenwoordiging moeten blijken. Bij de verdere interpretatie moet materiaal uit andere bron worden betrokken. Een eerste bron vormt het onderzoek dat in Zeeuwsch-Vlaanderen in samenwerking met de politie is uitgevoerd. Daarbij zijn voor dat gebiedsdeel aanvullende ongevallengegevens verzameld. Deze gegevens worden geanalyseerd waarbij met name wordt nagegaan of er een relatie bestaat tussen nationaliteit bestuurder enerzijds en enige andere variabelen zoals bekendheid ter plaatse en ritmotief. Dit zou een nader licht kunnen werpen op de vraag in welke mate er sprake zou zijn van toeristisch- of woon/werk-verkeer.

Verder zijn nog andere bronnen geraadpleegd die inzicht geven over bepaalde gedragingen in het verkeer met name over alcoholgebruik en gordelgebruik. Voorts is gebruik gemaakt van uit Zeeuwsch-Vlaanderen afkomstige schattingen van het aandeel buitenlanders in het verkeer.

3. Conclusies SWOVAGEM-analyse

- De verkeersmorbiditeit in Zeeuwsch-Vlaanderen is met 3,1 vergelijkbaar met die in het referentiegebied, maar er is wel een opmerkelijk verschil. De 16- t/m 17-jarigen hebben de hoogste morbiditeit, die ook beduidend hoger is dan in het referentiegebied.
- Dat in Zeeuwsch-Vlaanderen de letselcategorie 'vervoerd, maar (vermoedelijk) niet opgenomen' lager is en de beide andere letselcategoriën hoger dan in de referentiegemeenten betekent nog niet dat de ernst van de letsels afwijkt van die in het referentiegebied. De oorzaak van de verschillen zou kunnen liggen bij een andere registratie door de politie of een andere procedure bij het afvoeren van de slachtoffers. Deze problematiek vraagt om een nadere analyse, vooraleer hieraan conclusies zijn te verbinden.
- Met de auto worden in Zeeuwsch-Vlaanderen de meeste brokken gemaakt, zij het wat minder dan in het referentiegebied. Daarna volgt de bromfiets die hoger scoort dan in de referentiegemeenten. De aantallen slachtoffers onder de fietsers zijn in Zeeuwsch-Vlaanderen minder en die onder de voetgangers hoger.
- Zoals ook al uit de gegevens over de morbiditeit bleek is de leeftijdklasse 16 t/m 17 jaar in Zeeuwsch-Vlaanderen een groter probleem dan in het referentiegebied. Bijna een kwart van de slachtoffers onder auto-inzittenden valt onder de leeftijdklasse 25 t/m 59 jaar. Ook bromfietzers en voetgangers zijn relatief vaak bij ongevallen betrokken. Bij bromfietzers zijn dat de 16- t/m 24-jarigen en bij voetgangers allen van 16 jaar en ouder.
- Het aandeel slachtoffers bij ongevallen waarbij alcoholgebruik is geconstateerd is in Zeeuwsch-Vlaanderen aanzienlijk meer dan in het referentiegebied: 36%. Hierin is de afgelopen periode geen verandering gekomen.
- De meeste slachtoffers vallen zowel in Zeeuwsch-Vlaanderen als in de referentiegemeenten op wegen binnen de bebouwde kom. Dit geeft aan dat de gemeentelijke overheid zeker invloed kan uitoefenen op de verkeersonveiligheid binnen haar grenzen. Er is een gunstige ontwikkeling waar te nemen op provinciale wegen buiten de bebouwde kom met een limiet van 80 of 90 km/uur en op rijkswegen buiten de bebouwde kom met een limiet van 100 of 120 km/uur.
- Opvallend is het relatief hoge aandeel slachtoffers dat in Zeeuwsch-Vlaanderen valt in het derde kwartaal en tijdens de nachtelijke uren.
- Het aandeel slachtoffers met de Belgische nationaliteit is in Zeeuwsch-Vlaanderen hoger dan in het referentiegebied. Ten aanzien van de andere nationaliteiten zijn er geen al te grote verschillen met dien verstande dat het aandeel slachtoffers gekoppeld aan de Duitse nationaliteit in Zeeuwsch-Vlaanderen lager is.

4. Ongevallen met buitenlanders

4.1. Slachtoffers en ongevalskans

Als wordt gekeken naar de absolute aantallen ongevallen in Zeeuwsch-Vlaanderen waarbij buitenlanders zijn betrokken dan vormt de Belgische nationaliteit de grootste categorie. Dat geldt zowel voor de nationaliteit van de bestuurder (138 slachtoffers) als voor de nationaliteit van het kenteken (67 slachtoffers). Dit op zichzelf hoeft nog niets te zeggen over hun ongevalskans, want hun verkeersprestatie kan, zeker omdat het hier een grensgebied met België betreft, waarschijnlijk groter zijn dan in het referentiegebied. De verkeersprestatie van buitenlandse verkeersdeelnemers in Zeeuwsch-Vlaanderen is niet aan gegevens te ontleen en ook niet bij benadering te schatten. Er kan dus niet worden afgeleid of buitenlandse bestuurders een hoger risico lopen dan de Nederlandse.

Ook het aandeel Belgen in het verkeer in Zeeuwsch-Vlaanderen is niet op basis van (kenteken)onderzoek exact aan te geven. Volgens informatie afkomstig uit Zeeuwsch-Vlaanderen laat een gemiddelde zich ook moeilijk bepalen omdat de gebieden binnen dit provinciedeel onderling nogal verschillen. Zo zou rondom de gemeenten Sluis en Hulst het aandeel Belgen in het verkeer hoger kunnen zijn dan in de rest van het deel van de provincie. Een uit Zeeuwsch-Vlaanderen afkomstige schatting spreekt van een gemiddeld aandeel Belgen in het verkeer tussen de 15 en 20%. Een rekenvoorbeeld laat iets zien over de consequenties van die schatting. In dit rekenvoorbeeld is uitgegaan van de verdeling van het aantal slachtoffers naar nationaliteit over de periode 1993 t/m 1995. Tevens wordt aangenomen dat de verkeersprestatie voor alle nationaliteiten gelijk is. Een en ander leidt tot de volgende tabel.

Nat.	slachtoffers		aandeel in het verkeer			
	N	%	%			
B	138	13,9	10,0	15,0	20,0	25,0
NL	812	81,9	85,8	80,8	75,8	70,8
overig	41	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
totaal	991	100	100	100	100	100

De tabel laat zien dat bij een aandeel Belgen in het verkeer tussen 15 en 20% de ongevalskans van Belgen niet groter lijkt te zijn dan die van Nederlanders. Is evenwel het aandeel Belgen in het verkeer lager of is het aandeel van Belgen in de totale verkeersprestatie lager dan 13,9%, dan is hun ongevalskans groter dan van Nederlanders. Een beter onderbouwde uitspraak hierover kan alleen worden gedaan als er meer inzicht bestaat in de verkeersprestaties binnen Zeeuwsch-Vlaanderen.

4.2. Bekendheid ter plaatse

Wanneer het gaat om de vraag of verkeersdeelnemers die met de situatie ter plaatse niet bekend zijn een grotere kans lopen om als gevolg daarvan bij een ongeval betrokken te raken, moet er inzicht zijn in zo'n eventuele relatie. Met name bij buitenlanders, maar natuurlijk ook bij Nederlanders die niet met grote regelmaat in een bepaald gebied vertoeven kan een dergelijke onbekendheid worden verondersteld. Bekendheid ter plaatse is echter een variabele die als zodanig niet in de ongevallenregistratie is opgenomen. Deze variabele komt echter wel voor in de resultaten van een pilotstudie naar aanvullende registratie van ongevalskenmerken die in de periode 1994-1995 in Zeeuwsch-Vlaanderen is uitgevoerd in opdracht van het Regionaal Orgaan voor de Verkeersveiligheid in Zeeland. De SWOV heeft met medewerking van politie en wegbeheerders tijdens dit onderzoek aanvullende informatie verkregen over gedrag en achtergronden van gedrag van betrokkenen bij letselongevallen uit een steekproef van de 392 letselongevallen die in die periode door de politie in Zeeuwsch-Vlaanderen zijn geregistreerd ten behoeve van de landelijke statistiek. Dit materiaal is niet geschikt om te onderzoeken of er een verband bestaat tussen nationaliteit en ongevalsbetrokkenheid of tussen bekendheid en ongevalsbetrokkenheid. Wel kan nagegaan worden of er een verband is tussen nationaliteit en bekendheid ter plaatse. In haar rapportage (SWOV, 1996) doet de SWOV een aantal constatering die doen vermoeden dat de steekproef niet voldoende representatief is om op grond daarvan concrete aanbevelingen te doen. Het is echter wel het enige materiaal dat op dit moment beschikbaar is waaruit de bekendheid ter plaatse in relatie tot de nationaliteit kan worden afgeleid.

In de onderstaande tabellen is de bekendheid in de categorieën goed, tamelijk en niet, afgezet tegen de nationaliteit. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen de Nederlandse, de Belgische en de overige nationaliteiten. Deze laatste kwamen in het beschikbare materiaal zo weinig voor dat het niet zinvol is om daarbinnen nog weer een onderscheid te maken.

	bekendheid				totaal
	goed	tamelijk	niet	onbekend	
NL	116	9	10	4	139
	83,5%	6,5%	7,2%	2,8%	100%
B	11	7	6	0	24
	45,8%	29,2%	25%	0%	100%
Overig	5	3	1	0	9
	55,6%	30,3%	11,1%	0%	100%
totaal buitenland	16	10	7	0	33
	48,5%	30,3%	21,2%	0%	100%
totaal	132	19	17	4	172
	76,7%	11,1%	9,9%	2,3%	100%

	bekendheid							totaal	
	goed		tamelijk		niet		onbekend	N	%
NL	116	87,9%	9	47,7%	10	58,8%	4	139	80,8%
B	11	8,3%	7	36,8%	6	35,3%	0	24	14,0%
ov	5	3,8%	3	15,8%	1	5,9%	0	9	5,2%
tot	132	100%	19	100%	17	100%	4	172	100%

Bij de interpretatie van de uitkomsten van deze tabellen moet uiteraard enige voorzichtigheid worden betracht omdat de gepresenteerde aantallen vaak heel klein zijn. Niettemin wijzen de resultaten in een bepaalde richting.

Opvallend is dat de steekproef verdeeld naar nationaliteit weinig afwijkt van de eerder in de SWOVAGEM-analyse gepresenteerde percentages slachtoffers verdeeld naar nationaliteit van de bestuurder. De aandelen Nederlanders, Belgen en overige nationaliteiten bedragen respectievelijk 80,8%, 14,0% en 5,2%.

In de SWOVAGEM-analyse zijn deze percentages respectievelijk 82,0%, 14,0% en 4,0%.

Naar kenteken van het voertuig kan niet worden vergeleken, omdat dit gegeven in de hierboven genoemde pilotstudie om redenen van privacy niet beschikbaar was.

Zoals te verwachten is de bekendheid met Nederlanders ter plaatse het hoogst. Het aandeel van hen dat niet bekend is en dus waarschijnlijk weinig vaak in Zeeuwsch-Vlaanderen vertoeft bedraagt slechts 7,2%. Daar staat tegenover dat onder de tamelijk of niet bekenden wel meer Nederlanders voorkomen dan andere nationaliteiten.

Behalve de Belgische zijn de overige nationaliteiten te weinig vertegenwoordigd om daarover met zekerheid een uitspraak te doen, maar het heeft er alle schijn van dat zij in het algemeen wat beter op de hoogte zijn van de plaatselijke omstandigheden dan de Belgen. Gezien de daaronder verzamelde nationaliteiten is het niet ondenkbaar dat men hier van doen heeft met buitenlandse werknemers.

Uit het beschikbare materiaal kan alleen maar voorzichtig worden afgeleid dat de Belgen verhoudingsgewijs iets minder met de situatie ter plaatse bekend zijn.

4.3. Overige kenmerken

De relatie met nationaliteit en afzonderlijke ongevalskenmerken kan niet gelegd worden omdat de aantallen daarvoor te klein zijn. Er is wellicht een aantal relaties denkbaar die zouden kunnen te maken hebben met seizoen, dag van de week, alcoholgebruik, al of niet gebruik van de gordel en de voor veel buitenlanders voor hen afwijkende voorrangregeling in ons land. Met betrekking tot dit laatste is niet vastgesteld kunnen worden dat dit fenomeen, dat zich met name bij ongevallen op kruisingen zal voordoen, in Zeeuwsch-Vlaanderen een probleem vormt.

Gezien het hogere percentage slachtoffers dat in Zeeuwsch-Vlaanderen in het derde kwartaal valt - de maanden juli t/m september en dus een toeris-

tenseizoen - is daarmee een relatie denkbaar omdat toeristen niet per definitie bekend hoeven te zijn met de plaatselijke omgeving of omstandigheden.

Ook het weekeinde als mogelijk onderscheid ten opzichte van de andere dagen van de week levert geen verdere aanknopingspunten omdat Zeeuwsch-Vlaanderen zich hierbij niet onderscheid van het referentiegebied.

Bij het alcoholgebruik zou misschien een voorzichtige relatie kunnen worden gelegd. Uit het materiaal van de pilotstudie komt naar voren dat bij ongeveer 16% van het aantal ongevallen alcoholgebruik is geconstateerd. Van de bestuurders waarbij dat het geval was, had een derde een buitenlandse nationaliteit. De VOR-registratie over het jaar 1995 waarmee een extra analyse voor de betrokken gemeenten is uitgevoerd laat zien dat bij 13,4% van de slachtoffers alcoholgebruik is geconstateerd.

Onderverdeeld naar nationaliteit is dat bij 12,1% van de Nederlandse slachtoffers, bij 21,2% van de Belgische slachtoffers en bij 9,1% van de overige buitenlandse slachtoffers. Dat wil overigens niet zeggen dat met name de Belgen meer drinken. Het kan ook zo zijn dat zij vaker in uitgaansuren in Zeeuwsch-Vlaanderen verblijven. Uitgaansuren staan doorgaans bekend om een hoger alcoholgebruik en dan zouden Belgen vaker onder deze omstandigheden kunnen worden aangetroffen. Uit een door de politie in 1996 uitgevoerd onderzoek naar rijden onder invloed in Zeeuwsch-Vlaanderen blijkt dat van de in totaal 539 geverbaliseerde bestuurders 41% een buitenlandse nationaliteit had en dat van dit zelfde aantal 32% woonachtig was in België. Ook SWOV-onderzoek duidt er op dat een groot deel van de rijders onder invloed in West-Zeeuwsch-Vlaanderen Belgen zijn. Bij een onderzoek in 1995 bleken van de 14 door de politie aangehouden bestuurders er 10 woonachtig in België.

Het aandeel slachtoffers bij ongevallen waarbij alcoholgebruik is geconstateerd is in Zeeuwsch-Vlaanderen relatief hoog, terwijl verder bekend is dat er sprake is van onderregistratie bij dit type ongeval.

De resultaten van SWOV-onderzoek in 1996 wijzen ook op een voor Zeeuwsch-Vlaanderen zorgelijke situatie. In dit deel van de provincie wordt ruim tweemaal zoveel onder invloed gereden als in twee andere Zeeuwsche onderzoekgebieden. Dit zou pleiten voor meer handhaving, die zich niet exclusief op buitenlanders hoeft te richten.

Uit een onlangs uitgevoerd onderzoek naar gordelgebruik is, hoewel de verwachting was dat dit anders zou zijn, niet gebleken dat Belgische bestuurders de gordel beduidend minder dragen dan Nederlandse bestuurders. Bij passagiers is er vrijwel geen verschil tussen beide nationaliteiten. De conclusie van dat onderzoek was dat de handhaving zich niet extra hoeft te richten op Belgische bestuurders.

5. Conclusies en aanbevelingen

Verkeersdeelnemers in de leeftijd van 16 t/m 17 jaar verdienen in Zeeuwsch-Vlaanderen speciale aandacht. Hun verkeersmorbiditeit is niet alleen beduidend hoger dan in het referentiegebied, maar ook ruim zes maal hoger dan voor de totale bevolking. Die aandacht lijkt speciaal uit te moeten gaan naar voetgangers en bromfietzers.

In Zeeuwsch-Vlaanderen heeft 18% van de slachtoffers een buitenlandse nationaliteit, waarvan het merendeel de Belgische. Afgaande op schattingen van het aandeel Belgen in het verkeer en onder de aanname dat hun verkeersprestatie niet anders is dan die van Nederlanders lijkt het er vooralsnog niet op dat de ongevalskans van Belgen hoger is dan die van Nederlanders. Aanbevolen wordt om de verkeersprestatie van Nederlanders en buitenlanders nader te onderzoeken.

Onbekendheid met de situatie ter plaatse zou een reden kunnen zijn voor een wat hogere ongevalskans. Er lijkt sprake van dat Belgen verhoudingsgewijs iets minder bekend daarmee zijn. Dit is vooralsnog ook niet terug te vinden in een verhoogde ongevalskans.

Een ander punt van aandacht is het rijden onder invloed. Het aandeel slachtoffers bij ongevallen waarbij alcoholgebruik is geconstateerd is 36% meer dan in het referentiegebied. Het aandeel buitenlandse bestuurders dat door de politie onder invloed achter het stuur wordt aangetroffen is relatief hoog, maar ook bij Nederlanders is er sprake van een redelijk hoog alcoholgebruik. Aanbevolen wordt om meer handhaving te organiseren rond de uitgaansperiode en die handhaving niet alléén te richten op buitenlandse bestuurders. Te overwegen is om bijzondere voorlichting over handhaving te richten op buitenlandse bestuurders.

6. Resultaten

6.1. De onderzoeksgemeenten

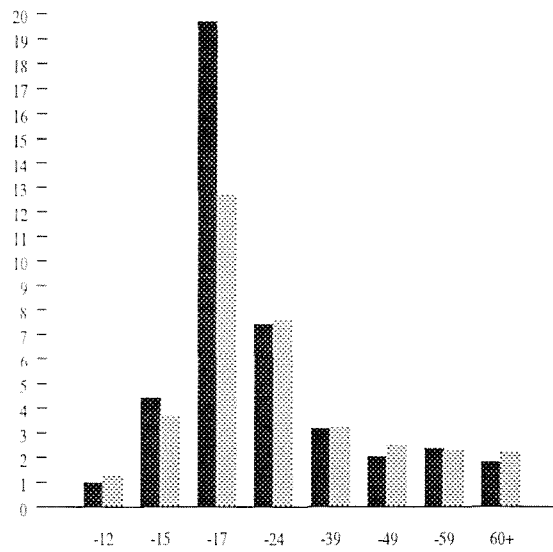
De groep onderzoeksgemeenten in deze analyse wordt gevormd door de gemeenten van Zeeuwsch-Vlaanderen. In *Tabel 1* worden de namen van de gemeenten gegeven.

cbs-nummer	naam van de gemeente
648	Aardenburg
650	Axel
675	Hontenisse
677	Hulst
692	Oostburg
704	Sas van Gent
713	Sluis
715	Terneuzen

6.2. De referentiegemeenten

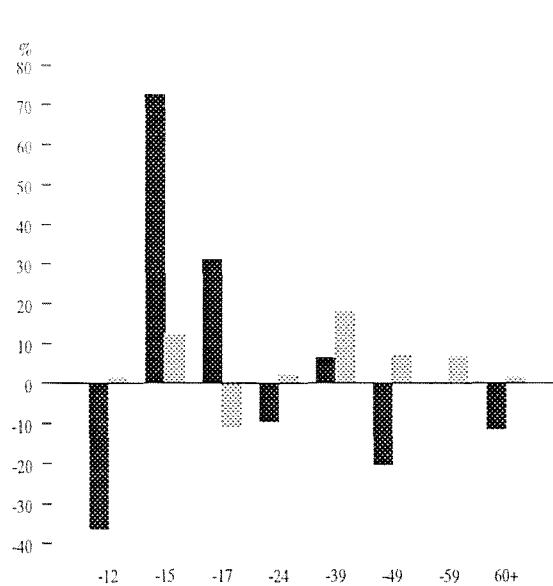
De referentiegemeenten zijn geselecteerd door voor elk van de onderzoeksgemeenten de twee meest in aanmerking komende referentiegemeenten te bepalen. Die gemeenten zijn vervolgens samengevoegd tot één gemeenschappelijke groep referentiegemeenten: zie *Tabel 2*.

CBS-nummer	naam van de gemeente
7	Bellingwedde
37	Stadskanaal
48	Vlagtwedde
111	Diever
132	Vledder
181	Steenwijk
207	Bergh
226	Duiven
294	Winterswijk
656	Brouwershaven
664	Goes
716	Tholen
790	Haps
851	Steenbergen
907	Gennep
920	Heythuysen

= Zeeuwsch-Vlaanderen
 = Referentiegemeenten

Afbeelding 3.A. Verkeersmorbiditeit naar leeftijdsklasse in de periode 1992 t/m 1995.

-12 = 0 t/m 12 jaar
 -15 = 13 t/m 15 jaar
 -17 = 16 t/m 17 jaar
 -24 = 18 t/m 24 jaar
 -39 = 25 t/m 39 jaar
 -49 = 40 t/m 49 jaar
 -59 = 50 t/m 59 jaar
 60+ = 60 jaar en ouder

Afbeelding 3.B. Veranderingen in de verkeersmorbiditeit in de periode 1992 t/m 1995 t.o.v. 1984 t/m 1986, naar leeftijdsklasse

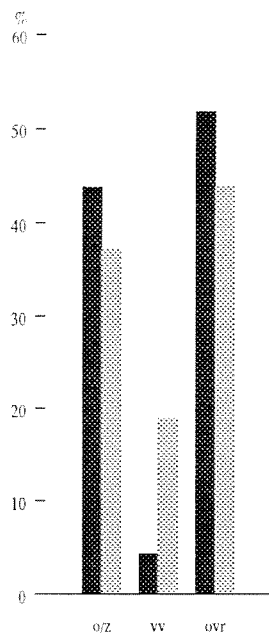
Resultaten

Morbiditeit

In Zeeuwsch-Vlaanderen is het aantal verkeersslachtoffers per 1000 inwoners (de verkeersmorbiditeit) vergelijkbaar met dat in de referentiegemeenten. In beide gevallen bedraagt dit aantal over de meest recente jaren 3,1. Hoewel dit aantal ook in beide gevallen een weinig lager ligt vergeleken met de voorperiode is er voor het totaal over de jaren heen noch in Zeeuwsch-Vlaanderen, noch in het referentiegebied een bepaalde ontwikkeling waar te nemen. Wanneer echter naar bepaalde leeftijdsgroepen wordt gekeken lijkt de situatie wat anders te liggen. Niet alleen hebben de 16- t/m 17-jarigen de hoogste verkeersmorbiditeit, maar ook is deze beduidend hoger dan die in de referentiegemeenten. Voor deze leeftijdsgroep is de verkeersmorbiditeit ruim zes maal hoger dan voor de gehele bevolking en hij is ook nog aanzienlijk gestegen ten opzichte van de voorperiode zoals uit Afbeelding 3B is te zien. Daarmee steekt Zeeuwsch-Vlaanderen ongunstig af tegen de gemeenten uit het referentiegebied. Uit dezelfde afbeelding blijkt ook sprake te zijn van een toename van de verkeersmorbiditeit van de 13- t/m 15-jarigen.

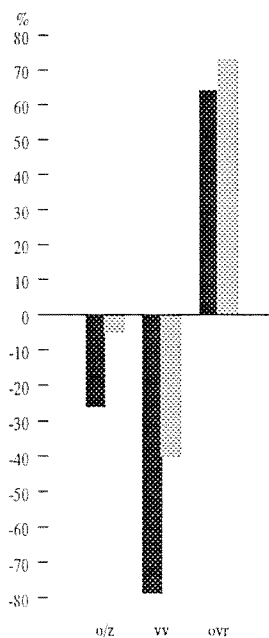
Tabel 3A. *Verkeersmorbiditeit (verkeersslachtoffers per 1000 inwoners) naar leeftijdsklasse over de periode 1984 t/m 1995.*
Bron: SWOV op basis van CBS- en AVV-BG-gegevens

Leeftijdsklasse	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1984 - '86	1992 - '95
Zeeuwsch-Vlaanderen														
0 t/m 12 jaar	2.1	1.1	1.4	1.6	2.1	1.7	1.4	1.1	1.2	0.9	0.8	1.2	1.5	1.0
13 t/m 15 jaar	2.0	3.2	2.5	1.4	4.5	4.9	4.3	5.0	4.0	3.9	4.9	4.4	2.6	4.4
16 t/m 17 jaar	16.1	15.4	13.6	12.6	14.9	16.9	18.6	12.5	21.2	18.6	20.1	20.5	15.0	19.7
18 t/m 24 jaar	8.3	8.7	7.7	6.9	7.4	7.1	9.3	8.5	7.3	6.9	5.7	10.1	8.2	7.4
25 t/m 39 jaar	3.1	2.5	3.4	2.3	3.1	3.9	4.5	4.5	3.0	3.3	3.1	3.2	3.0	3.2
40 t/m 49 jaar	2.5	2.9	2.3	2.5	2.4	2.8	2.5	2.5	1.9	1.9	2.0	2.3	2.6	2.0
50 t/m 59 jaar	2.2	1.9	3.0	2.0	2.5	1.6	3.2	2.2	1.8	2.7	2.2	2.3	2.4	2.4
60 jaar en ouder	2.1	2.3	1.7	2.4	2.1	1.9	3.1	2.2	1.7	1.6	1.7	2.2	2.0	1.8
Totaal	3.5	3.4	3.3	3.0	3.5	3.6	4.2	3.6	3.1	3.0	2.9	3.5	3.4	3.1
Referentiegemeenten														
0 t/m 12 jaar	1.3	1.3	1.1	1.3	1.3	1.5	1.7	1.4	1.4	1.0	1.5	1.3	1.3	1.3
13 t/m 15 jaar	3.3	2.7	3.9	3.2	3.8	3.4	5.2	4.0	3.8	4.4	2.7	4.0	3.3	3.7
16 t/m 17 jaar	14.3	12.4	15.8	14.5	15.6	14.2	15.0	13.6	14.0	13.8	10.7	13.6	14.2	12.7
18 t/m 24 jaar	8.3	6.7	7.3	7.1	6.5	7.8	8.0	7.5	8.0	7.4	7.0	8.3	7.4	7.6
25 t/m 39 jaar	3.0	2.6	2.6	2.9	2.5	3.2	3.0	2.7	3.1	3.1	3.2	3.4	2.7	3.2
40 t/m 49 jaar	2.4	2.1	2.4	2.2	2.5	2.1	2.1	2.2	2.6	2.2	2.5	2.6	2.3	2.5
50 t/m 59 jaar	2.2	2.3	1.9	2.1	2.3	2.5	2.1	2.4	1.5	2.0	2.9	2.0	2.1	2.3
60 jaar en ouder	2.2	2.1	2.2	2.0	2.1	2.7	2.4	2.3	2.1	2.1	2.2	2.3	2.2	2.2
Totaal	3.5	3.0	3.3	3.2	3.2	3.5	3.5	3.2	3.2	3.1	3.1	3.3	3.3	3.1

 = Zeeuwsch-Vlaanderen
 = Referentiegemeenten

Afbeelding 4.A. *Verdeling aantal slachtoffers naar ernst letsel in de periode 1992 t/m 1995.*

o/z = overleden of ziekenhuisopname
 vv = vervoerd, verm. niet opgenomen
 ovr = overig letsel
 onb = onbekend

Afbeelding 4.B. *Veranderingen aantal slachtoffers periode 1992 t/m 1995 t.o.v. 1984 t/m 1986, naar ernst letsel*

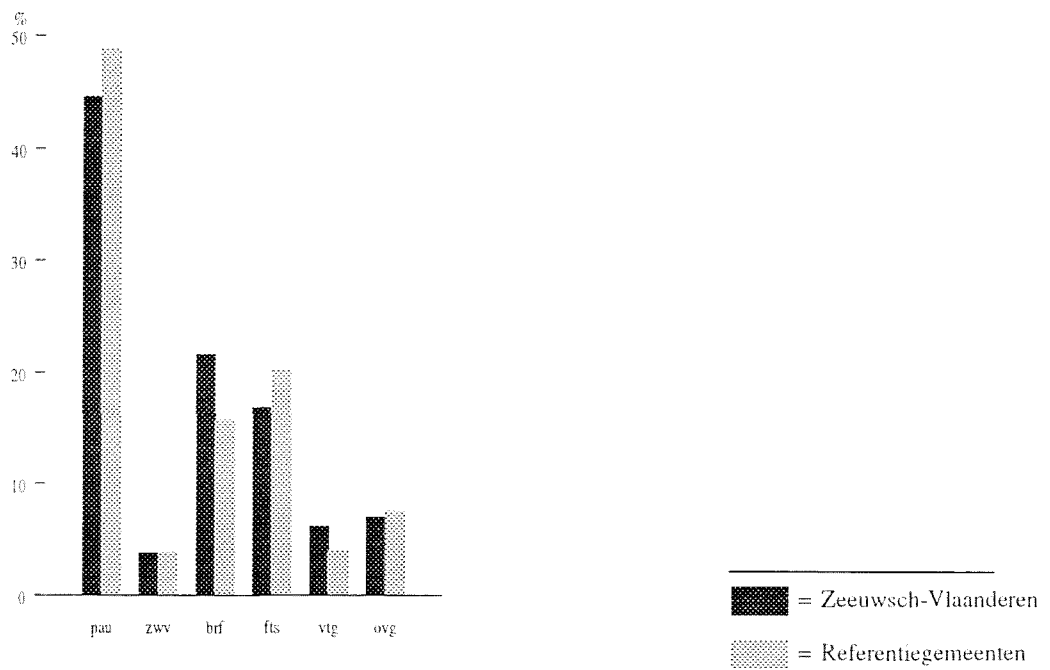
Ernst letsel

Bij de verdeling van de verkeersslachtoffers naar ernst van het letsel in de periode 1992 t/m 1995 zijn er verschillen te constateren tussen Zeeuwsch-Vlaanderen en het referentiegebied. Het aantal slachtoffers in de klasse 'vervoerd, (vermoedelijk) niet opgenomen' is in Zeeuwsch-Vlaanderen in vergelijking met de referentiegemeenten beduidend lager en ook nog afgenomen ten opzichte van de voorperiode. Voor de klassen 'overleden of ziekenhuisopname' en 'overig letsel' zijn de aantallen significant hoger dan in het referentiegebied, maar er is in Zeeuwsch-Vlaanderen wel sprake van een daling van het aantal overleden of in het ziekenhuis opgenomen slachtoffers.

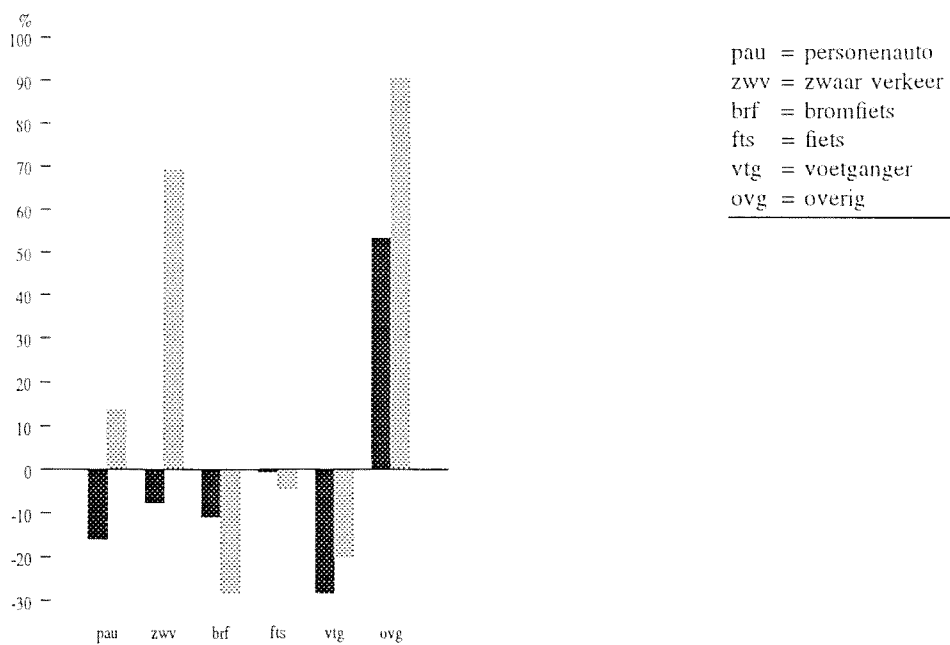
Tabel 4A. Absolute aantallen naar ernst letsel over de periode 1984 t/m 1995.

Bron: SWOV op basis van AVV-BG-bestanden.

Ernst letsel	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1984	1992
													- '86	- '95
Zeeuwsch-Vlaanderen														
overleden of ziekenhuisopname	197	191	199	152	180	171	197	193	150	140	149	145	587	434
vervoerd, verm. niet opgenomen	70	61	67	81	74	92	29	31	26	11	18	13	198	42
overig letsel	105	111	96	92	124	118	230	161	155	175	146	191	312	512
onbekend	8	0	0	1	1	0	1	1	1	0	0	3	8	3
Totaal	380	363	362	326	379	381	457	386	332	326	313	352	1105	991
Referentiegemeenten														
overleden of ziekenhuisopname	329	289	326	302	286	328	303	252	313	278	295	324	944	897
vervoerd, verm. niet opgenomen	282	229	249	253	234	248	199	216	186	160	147	149	760	456
overig letsel	204	197	212	210	242	275	345	305	299	335	357	368	613	1060
onbekend	21	13	7	6	5	1	3	12	8	5	3	7	41	15
Totaal	836	728	794	771	767	852	850	785	806	778	802	848	2358	2428

Afbeelding 5.A. Verdeling aantal slachtoffers naar wijze verkeersdeelname in de periode 1992 t/m 1995.

Afbeelding 5.B. Veranderingen aantal slachtoffers periode 1992 t/m 1995 t.o.v. 1984 t/m 1986, naar wijze verkeersdeelname

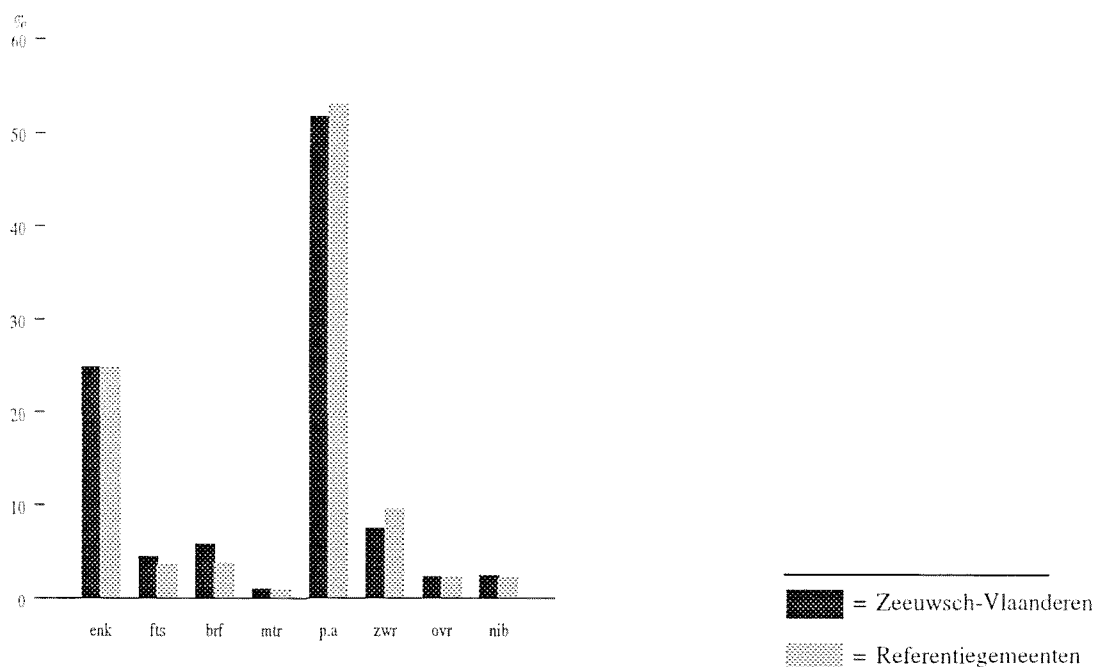
Wijze verkeersdeelname

Er zijn verschillen waar te nemen tussen Zeeuwsch-Vlaanderen en de referentiegemeenten wanneer wordt gekeken naar de wijze waarop de slachtoffers deelnamen aan het verkeer in de periode 1992 t/m 1995. De aantallen slachtoffers onder de fietsers en onder de inzittenden van personenauto's zijn in Zeeuwsch-Vlaanderen minder dan in het referentiegebied. De aantallen slachtoffers onder de voetgangers en onder de bromfietzers zijn daarentegen hoger. Als gekeken wordt naar de ontwikkeling is er in Zeeuwsch-Vlaanderen sprake van een significante daling van het aantal slachtoffers onder de inzittenden van personenauto's en de slachtoffers bij zwaar verkeer. Bij alle andere wijzen van verkeersdeelname blijft dit aantal constant.

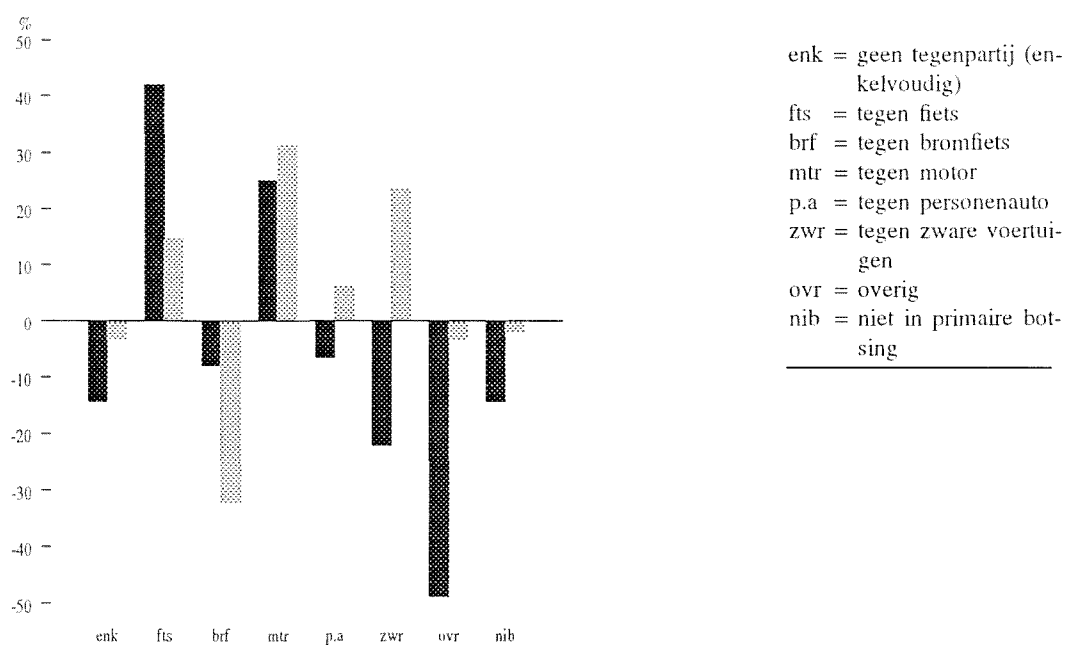
Tabel 5A. Absolute aantallen naar wijze verkeersdeelname over de periode 1984 t/m 1995.

Bron: SWOV op basis van AVV-BG-bestanden.

Wijze verkeersdeelname	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1984	1992
													- '86	- '95
Zeeuwsch-Vlaanderen														
personenauto	158	174	194	158	189	170	199	210	146	157	126	159	526	442
zwaar verkeer	16	3	21	17	4	7	15	16	13	16	12	9	40	37
bromfiets	87	86	68	70	95	88	109	65	86	66	73	76	241	215
fiets	64	60	44	54	54	74	84	65	61	49	54	64	168	167
voetganger	43	25	17	18	24	22	21	16	13	18	18	25	85	61
overig	12	15	18	9	13	20	29	14	13	20	30	19	45	69
Totaal	380	363	362	326	379	381	457	386	332	326	313	352	1105	991
Referentiegemeenten														
personenauto	390	326	327	352	319	410	363	359	395	373	419	393	1043	1185
zwaar verkeer	22	19	14	30	16	27	26	26	28	28	25	40	55	93
bromfiets	183	159	189	171	202	176	161	145	141	134	110	138	531	382
fiets	169	161	184	143	163	164	183	173	150	166	163	162	514	491
voetganger	36	40	44	34	31	28	42	32	39	29	28	39	120	96
overig	36	23	36	41	36	47	75	50	53	48	57	76	95	181
Totaal	836	728	794	771	767	852	850	785	806	778	802	848	2358	2428

Afbeelding 6.A. Verdeling aantal slachtoffers naar tegenpartij slachtoffer in de periode 1992 t/m 1995.

Afbeelding 6.B. Veranderingen aantal slachtoffers periode 1992 t/m 1995 t.o.v. 1984 t/m 1986, naar tegenpartij slachtoffer

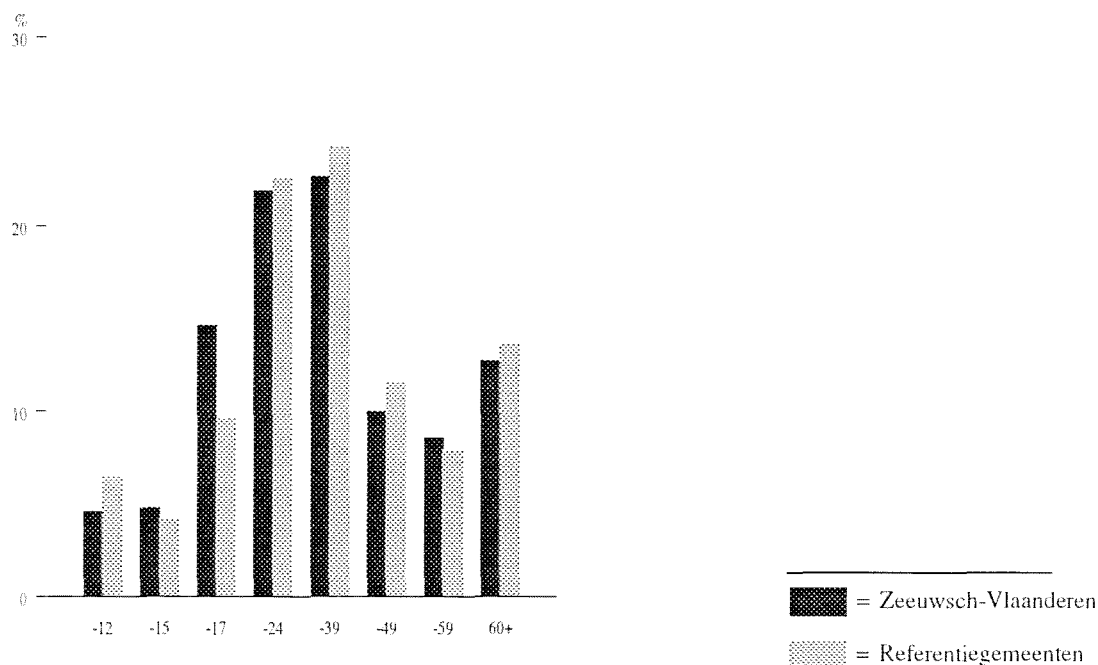
Tegenpartij slachtoffer

De percentages slachtoffers verdeeld naar de tegenpartij van het slachtoffer wijken in Zeeuwsch-Vlaanderen niet significant af van die in de referentiegemeenten. Ongeveer de helft van de slachtoffers heeft de personenauto als tegenpartij en een kwart is het slachtoffer van een enkelvoudig ongeval. Een vergelijking tussen de voor- en de naperiode laat zien dat alleen het aandeel slachtoffers als gevolg van een botsing met een zwaar voertuig in Zeeuwsch-Vlaanderen is afgenomen. Bij alle andere vormen van tegenpartij is er geen sprake van een verandering.

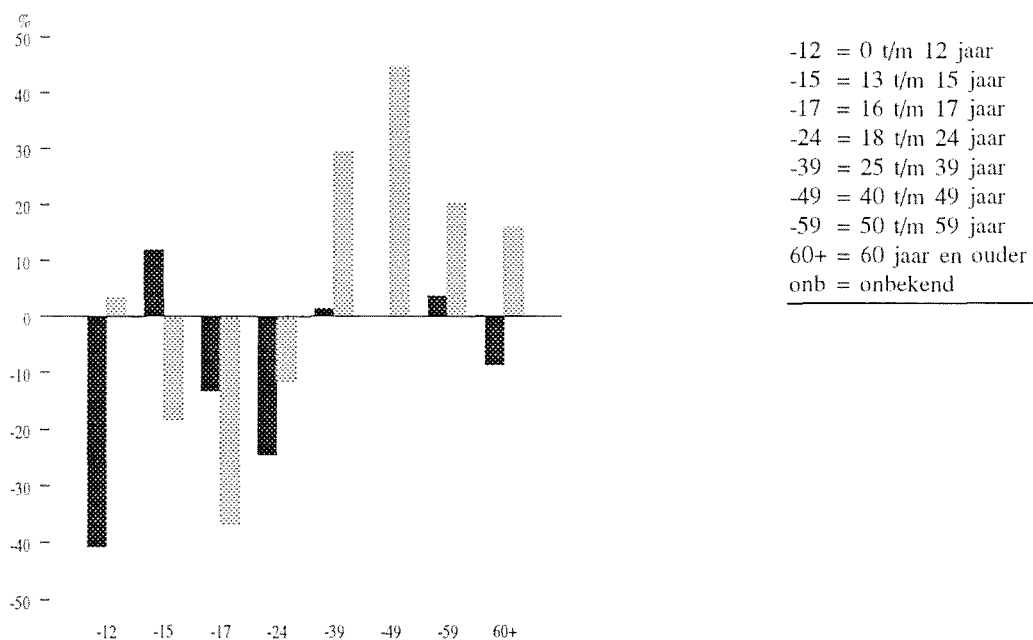
Tabel 6A. Absolute aantallen naar tegenpartij slachtoffer over de periode 1984 t/m 1995.

Bron: SWOV op basis van AVV-BG-bestanden.

Tegenpartij slachtoffer	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1984	1992
													- '86	- '95
Zeeuwsch-Vlaanderen														
geen tegenpartij (enkelvoudig)	97	91	99	80	96	99	92	91	84	79	74	93	287	246
tegen fiets	11	11	9	4	6	16	16	11	17	13	9	22	31	44
tegen bromfiets	25	25	13	19	26	17	25	17	18	17	19	22	63	58
tegen motor	3	0	5	0	2	2	6	4	6	3	2	5	8	10
tegen personenauto	182	181	185	180	209	168	246	207	159	170	171	171	548	512
tegen zware voertuigen	34	24	37	31	18	53	48	32	30	28	21	25	95	74
overig	18	21	6	8	12	17	15	10	10	7	8	8	45	23
niet in primaire botsing	10	10	8	4	10	9	9	14	8	9	9	6	28	24
Totaal	380	363	362	326	379	381	457	386	332	326	313	352	1105	991
Referentiegemeenten														
geen tegenpartij (enkelvoudig)	219	206	197	236	185	218	195	216	216	196	200	207	622	603
tegen fiets	32	20	23	14	24	31	40	26	20	28	28	30	75	86
tegen bromfiets	46	43	45	37	40	40	54	33	34	36	29	26	134	91
tegen motor	10	3	3	6	8	8	7	6	8	7	5	9	16	21
tegen personenauto	441	354	416	374	423	437	434	383	396	395	440	451	1211	1286
tegen zware voertuigen	50	62	75	69	60	83	79	91	88	73	70	88	187	231
overig	17	21	21	18	18	21	21	17	26	24	16	17	59	57
niet in primaire botsing	21	19	14	17	9	14	20	13	18	19	14	20	54	53
Totaal	836	728	794	771	767	852	850	785	806	778	802	848	2358	2428

Afbeelding 7.A. Verdeling aantal slachtoffers naar leeftijdsklasse in de periode 1992 t/m 1995.

-12 = 0 t/m 12 jaar
 -15 = 13 t/m 15 jaar
 -17 = 16 t/m 17 jaar
 -24 = 18 t/m 24 jaar
 -39 = 25 t/m 39 jaar
 -49 = 40 t/m 49 jaar
 -59 = 50 t/m 59 jaar
 60+ = 60 jaar en ouder
 onb = onbekend

Afbeelding 7.B. Veranderingen aantal slachtoffers periode 1992 t/m 1995 t.o.v. 1984 t/m 1986, naar leeftijdsklasse

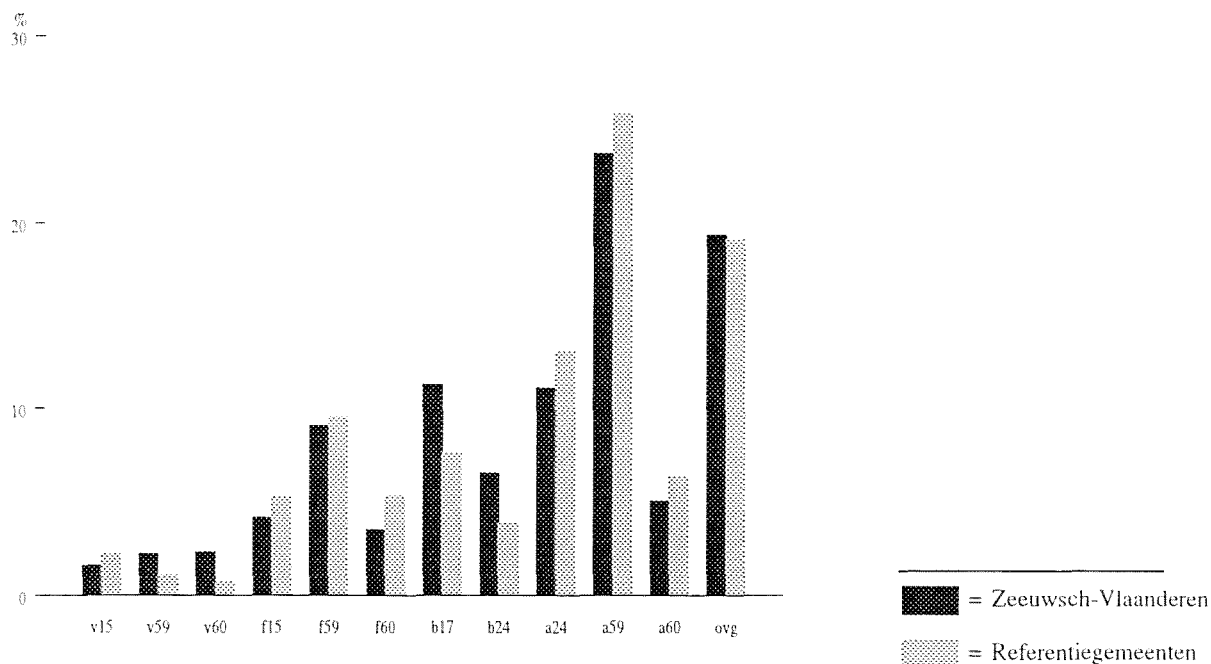
Leeftijdklasse

Bij de verdelingen van de slachtoffers over de acht leeftijdsklassen in de periode 1992 t/m 1995 zijn er verschillen te zien tussen Zeeuwsch-Vlaanderen en de referentiegemeenten. In de leeftijdsklassen 0 t/m 12 jaar en 40 t/m 49 jaar zijn de percentages slachtoffers lager, maar in de leeftijdsklasse 16 t/m 17 jaar is het aandeel slachtoffer 32% meer. Als gekeken wordt naar de verschillen tussen de voor- en de naperiode is er bij deze laatste leeftijdsgroep sprake van een ongunstige ontwikkeling omdat het aandeel relatief is toegenomen ten opzichte van het referentiegebied. Bij de 0- t/m 12-jarigen, de 25- t/m 39-jarigen en de 40- t/m 49-jarigen is het aandeel relatief afgenomen.

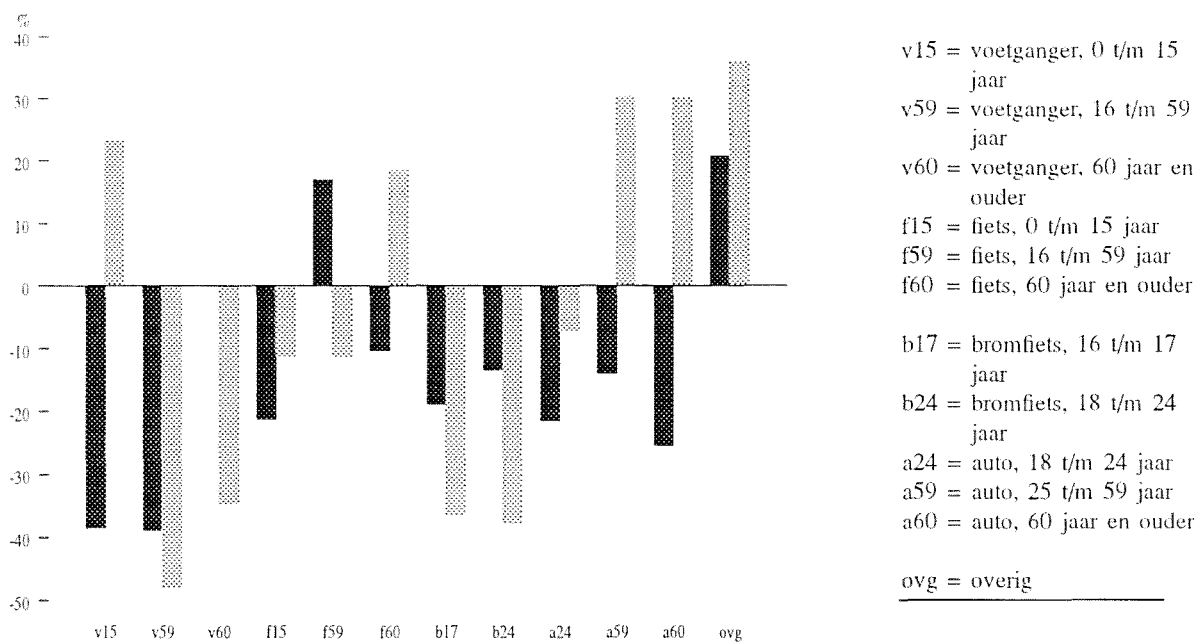
Tabel 7A. Absolute aantallen naar leeftijdklasse over de periode 1984 t/m 1995.

Bron: SWOV op basis van AVV-BG-bestanden.

Leeftijdklasse	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1984	1992
													- '86	- '95
Zeeuwsch-Vlaanderen														
0 t/m 12 jaar	36	18	22	25	32	26	22	17	18	14	13	18	76	45
13 t/m 15 jaar	11	18	13	7	20	20	17	19	15	14	18	15	42	47
16 t/m 17 jaar	58	57	51	47	53	56	56	35	56	48	49	47	166	144
18 t/m 24 jaar	96	100	89	80	86	82	107	95	78	71	56	88	285	215
25 t/m 39 jaar	76	60	83	55	74	93	105	106	70	77	73	72	219	222
40 t/m 49 jaar	31	37	30	34	35	42	38	38	30	31	32	35	98	98
50 t/m 59 jaar	25	22	34	23	28	18	37	25	21	31	26	27	81	84
60 jaar en ouder	47	51	39	54	47	44	71	50	40	37	40	48	137	125
onbekend	0	0	1	1	4	0	4	1	4	3	6	2	1	11
Totaal	380	363	362	326	379	381	457	386	332	326	313	352	1105	991
Referentiegemeenten														
0 t/m 12 jaar	53	53	44	49	48	56	65	52	54	41	60	54	150	155
13 t/m 15 jaar	43	34	47	36	40	33	48	36	34	39	25	37	124	101
16 t/m 17 jaar	124	105	136	125	129	112	110	91	89	84	65	82	365	231
18 t/m 24 jaar	228	185	201	194	178	214	215	196	204	183	169	190	614	542
25 t/m 39 jaar	166	142	143	157	136	175	168	151	181	182	192	209	451	583
40 t/m 49 jaar	66	57	69	66	77	69	71	75	93	82	95	101	192	278
50 t/m 59 jaar	54	56	48	53	57	64	55	62	39	53	81	56	158	190
60 jaar en ouder	96	92	96	88	94	123	110	111	102	102	110	117	284	329
onbekend	6	4	10	3	8	6	8	11	10	12	5	2	20	19
Totaal	836	728	794	771	767	852	850	785	806	778	802	848	2358	2428

Afbeelding 8.A. Verdeling aantal slachtoffers naar wijze van verkeersdeelname en leeftijd in de periode 1992 t/m 1995.

Afbeelding 8.B. Veranderingen aantal slachtoffers periode 1992 t/m 1995 t.o.v. 1984 t/m 1986, naar wijze van verkeersdeelname en leeftijd

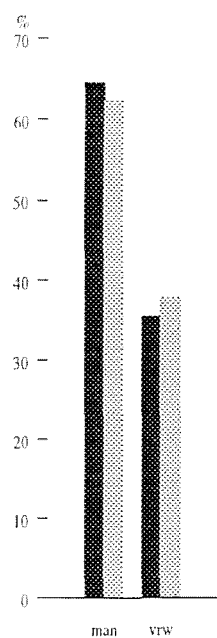
Wijze van verkeersdeelname en leeftijd

Er zijn belangrijke verschillen tussen Zeeuwsch-Vlaanderen en het referentiegebied als het gaat om de verdeling van de verkeersslachtoffers naar wijze van verkeersdeelname en leeftijd in de periode 1992 t/m 1995. Zo is het aandeel jeugdige fietsers tot 15 jaar en het aandeel fietsers ouder dan 60 jaar in Zeeuwsch-Vlaanderen lager. Dat geldt ook voor auto-inzittenden in de leeftijdklassen 18 t/m 24 jaar en van 60 jaar en ouder. De grootste groep slachtoffers valt bij de auto-inzittenden in de leeftijdklasse 25 t/m 59 jaar: bijna een kwart. Bromfietsers en voetgangers scoren in Zeeuwsch-Vlaanderen hoger. Bij de bromfietsers betreft dat de leeftijdklasse 16 t/m 24 jaar en bij de voetgangers allen die 16 jaar of ouder zijn. Bekijken we de ontwikkeling dan is er sprake van een daling van het aandeel slachtoffers onder auto-inzittenden van 25 jaar en ouder.

Tabel 8A. Absolute aantallen naar wijze van verkeersdeelname en leeftijd over de periode 1984 t/m 1995.

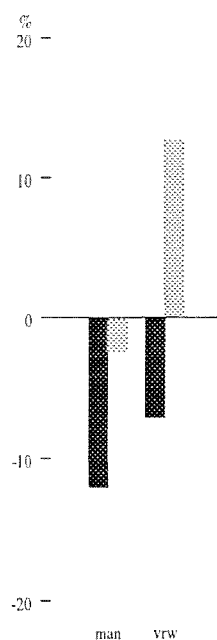
Bron: SWOV op basis van AVV-BG-bestanden.

Wijze van verkeersdeelname en leeftijd	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1984 - '86	1992 - '95
Zeeuwsch-Vlaanderen														
voetganger, 0 t/m 15 jaar	14	6	6	9	13	6	6	6	4	6	3	7	26	16
voetganger, 16 t/m 59 jaar	19	10	7	7	4	9	9	6	7	7	8	7	36	22
voetganger, 60 jaar en ouder	10	9	4	2	7	7	6	4	2	5	7	11	23	23
fiets, 0 t/m 15 jaar	20	19	13	11	17	21	23	17	16	11	13	17	52	41
fiets, 16 t/m 59 jaar	28	27	22	23	24	40	42	36	26	29	30	31	77	90
fiets, 60 jaar en ouder	16	14	9	20	13	13	19	12	18	9	11	15	39	35
bromfiets, 16 t/m 17 jaar	45	49	44	42	46	50	48	29	47	36	40	36	138	112
bromfiets, 18 t/m 24 jaar	32	25	18	18	29	27	40	21	22	18	18	29	75	65
auto, 18 t/m 24 jaar	41	53	46	45	43	37	41	50	42	36	26	48	140	110
auto, 25 t/m 59 jaar	84	81	108	71	101	95	106	114	69	84	67	84	273	235
auto, 60 jaar en ouder	18	24	25	30	23	23	40	32	17	19	15	16	67	50
overig	53	46	60	48	59	53	77	59	62	66	75	51	159	192
Totaal	380	363	362	326	379	381	457	386	332	326	313	352	1105	991
Referentiegemeenten														
voetganger, 0 t/m 15 jaar	15	16	12	18	8	7	16	10	17	14	21	18	43	53
voetganger, 16 t/m 59 jaar	15	13	22	8	16	10	18	17	13	10	6	10	50	26
voetganger, 60 jaar en ouder	6	11	9	8	7	11	8	4	9	5	1	11	26	17
fiets, 0 t/m 15 jaar	46	42	56	39	50	50	58	49	42	45	37	46	144	128
fiets, 16 t/m 59 jaar	91	84	86	65	69	76	78	76	70	77	79	76	261	232
fiets, 60 jaar en ouder	32	35	42	39	44	38	46	46	37	42	47	40	109	129
bromfiets, 16 t/m 17 jaar	92	79	119	102	106	89	89	71	68	70	52	62	290	184
bromfiets, 18 t/m 24 jaar	51	53	47	39	61	61	42	39	48	31	31	32	151	94
auto, 18 t/m 24 jaar	133	98	111	103	84	105	111	105	120	114	103	101	342	318
auto, 25 t/m 59 jaar	175	155	151	189	160	201	166	169	188	179	237	211	481	627
auto, 60 jaar en ouder	43	39	37	31	40	63	47	49	48	50	51	54	119	155
overig	137	103	102	130	122	141	171	150	146	141	137	187	342	465
Totaal	836	728	794	771	767	852	850	785	806	778	802	848	2358	2428

 = Zeeuwsch-Vlaanderen
 = Referentiegemeenten

Afbeelding 9.A. *Verdeling aantal slachtoffers naar geslacht in de periode 1992 t/m 1995.*

man = mannen
 vrw = vrouwen
 onb = onbekend

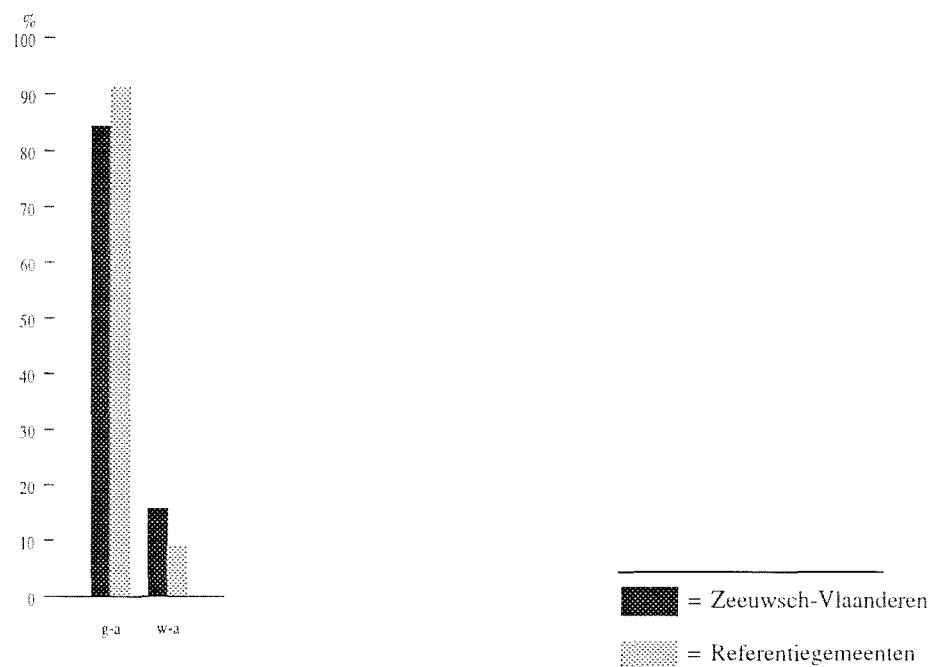
Afbeelding 9.B. *Veranderingen aantal slachtoffers periode 1992 t/m 1995 t.o.v. 1984 t/m 1986, naar geslacht*

Geslacht

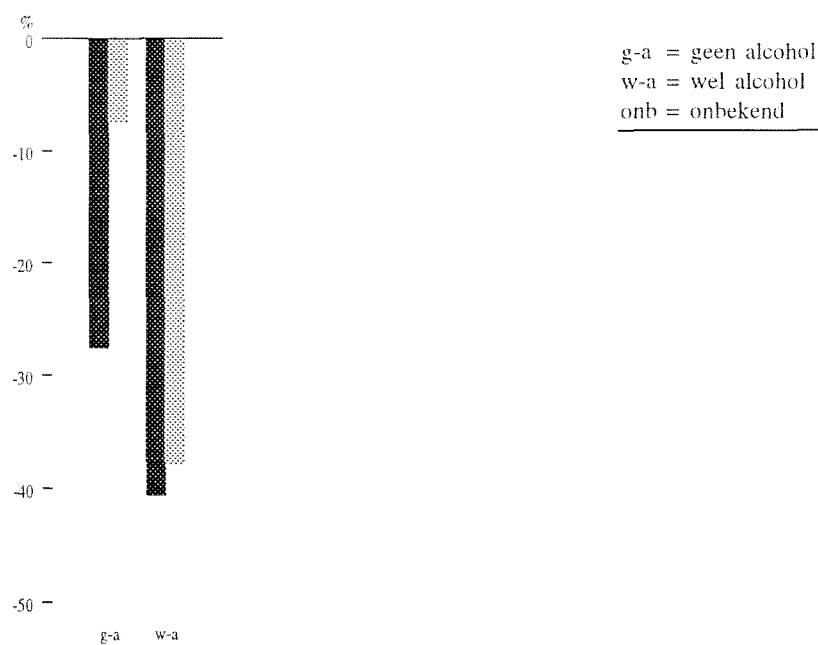
Er zijn geen significante verschillen tussen Zeeuwsch-Vlaanderen en het referentiegebied voor wat betreft de verdelingen van de verkeersslachtoffers naar geslacht. De verhouding tussen mannelijke en vrouwelijke slachtoffers is ongeveer 60 : 40. Er is wel een significante afwijking in de verandering in de tijd van het aandeel vrouwelijke slachtoffers. Dit is in Zeeuwsch-Vlaanderen afgenomen.

Tabel 9A. Absolute aantallen naar geslacht over de periode 1984 t/m 1995.
Bron: SWOV op basis van AVV-BG-bestanden.

Geslacht	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1984 - '86	1992 - '95
Zeeuwsch-Vlaanderen														
mannen	245	237	243	201	236	247	299	252	223	214	187	237	725	638
vrouwen	135	126	118	125	143	134	157	134	109	112	125	115	379	352
onbekend	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	1
Totaal	380	363	362	326	379	381	457	386	332	326	313	352	1105	991
Referentiegemeenten														
mannen	535	476	532	515	504	538	521	495	505	497	476	532	1543	1505
vrouwen	301	251	262	255	263	311	325	289	301	277	325	315	814	917
onbekend	0	1	0	1	0	3	4	1	0	4	1	1	1	6
Totaal	836	728	794	771	767	852	850	785	806	778	802	848	2358	2428

Afbeelding 10.A. *Verdeling aantal slachtoffers naar alcoholgebruik betrokken bestuurders in de periode 1992 t/m 1995.*

Afbeelding 10.B. *Veranderingen aantal slachtoffers periode 1992 t/m 1995 t.o.v. 1984 t/m 1986, naar alcoholgebruik betrokken bestuurders*

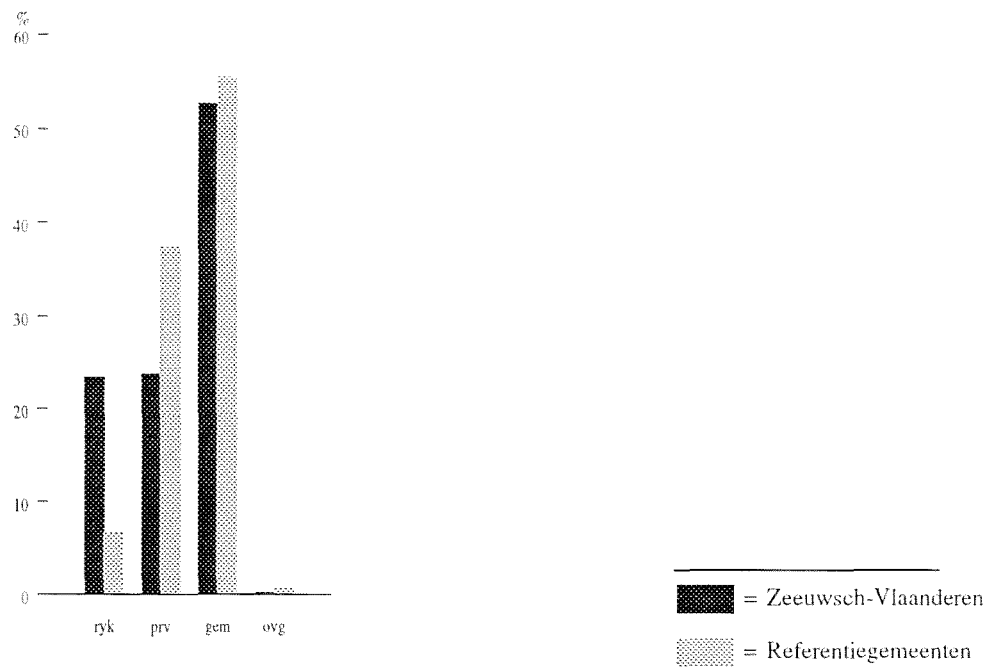
Alcoholgebruik betrokken bestuurders

Er zijn significante verschillen tussen Zeeuwsch-Vlaanderen en de referentiegemeenten als het gaat om slachtoffers van rijden onder invloed. Zo is het aandeel slachtoffers bij ongevallen waarbij alcoholgebruik is geconstateerd 36% meer evenals het aandeel slachtoffers waarvan het alcoholgebruik onbekend is: 26% meer. Het aandeel slachtoffers van ongevallen waarbij geen alcoholgebruik is vastgesteld is in Zeeuwsch-Vlaanderen 13% lager. Bij de ontwikkeling is geen significante verandering vastgesteld in het aandeel slachtoffers van ongevallen waarbij alcoholgebruik is geconstateerd.

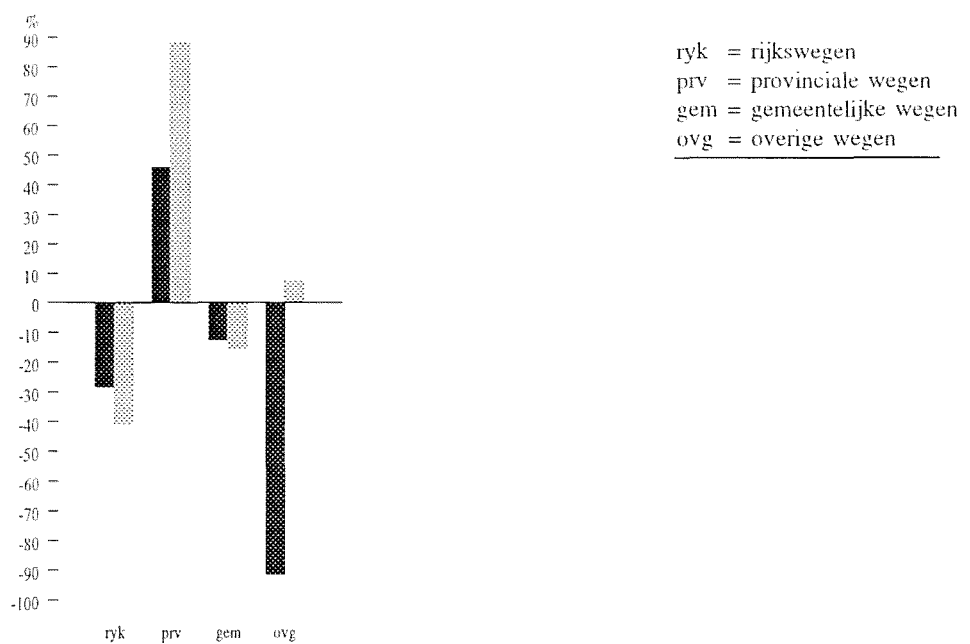
Tabel 10A. *Absolute aantallen naar alcoholgebruik betrokken bestuurders over de periode 1984 t/m 1995.*

Bron: SWOV op basis van AVV-BG-bestanden.

Alcoholgebruik betrokken bestuurders	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1984 - '86	1992 - '95
Zeeuwsch-Vlaanderen														
geen alcohol	286	271	270	257	293	300	320	254	204	198	180	221	827	599
wel alcohol	64	60	63	37	32	37	52	38	35	27	37	47	187	111
onbekend	30	32	29	32	54	44	85	94	93	101	96	84	91	281
Totaal	380	363	362	326	379	381	457	386	332	326	313	352	1105	991
Referentiegemeenten														
geen alcohol	669	584	657	642	625	651	681	609	586	573	573	623	1910	1769
wel alcohol	107	88	79	72	65	72	51	63	51	54	61	55	274	170
onbekend	60	56	58	57	77	129	118	113	169	151	168	170	174	489
Totaal	836	728	794	771	767	852	850	785	806	778	802	848	2358	2428

Afbeelding 11.A. *Verdeling aantal slachtoffers naar wegbeheerder in de periode 1992 t/m 1995.*

Afbeelding 11.B. *Veranderingen aantal slachtoffers periode 1992 t/m 1995 t.o.v. 1984 t/m 1986, naar wegbeheerder*

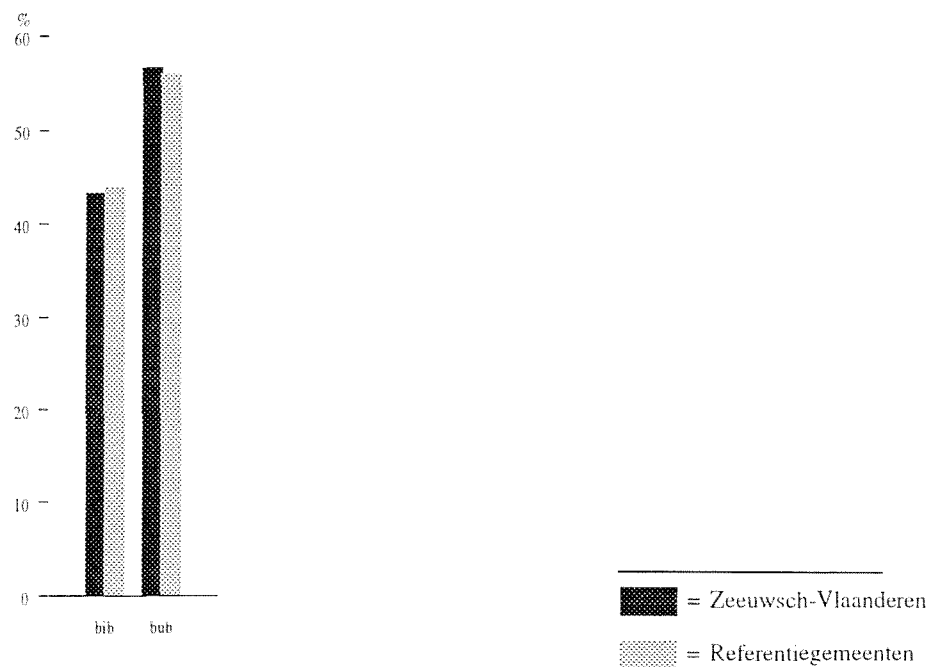
Wegbeheerder

In de periode 1992 t/m 1995 is het percentage slachtoffers dat in Zeeuwsch-Vlaanderen valt bij ongevallen op rijkswegen hoger dan in het referentiegebied en de percentages slachtoffers van ongevallen op provinciale en overige wegen lager. De meeste slachtoffers vallen op gemeentelijke wegen; daarin wijkt Zeeuwsch-Vlaanderen niet af van het referentiegebied. Ten opzichte van de voorperiode is het aandeel slachtoffers op provinciale en overige wegen in Zeeuwsch-Vlaanderen gedaald. Er is geen verandering op rijks- en gemeentelijke wegen.

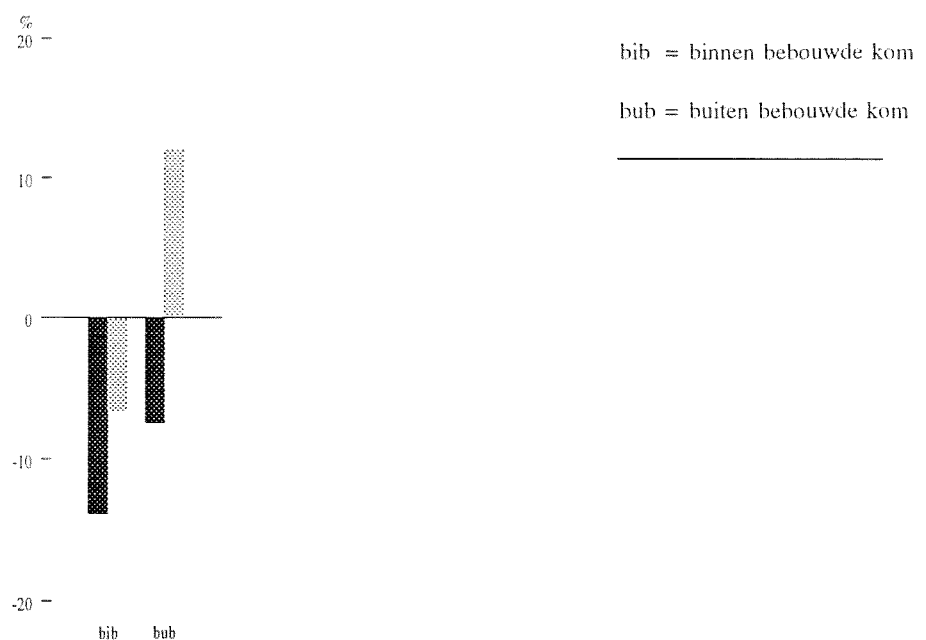
Tabel 11A. Absolute aantallen naar wegbeheerder over de periode 1984 t/m 1995.

Bron: SWOV op basis van AVV-BG-bestanden.

Wegbeheerder	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1984	1992
													- '86	- '95
Zeeuwsch-Vlaanderen														
rijkswegen	99	104	121	97	93	118	121	129	92	66	79	87	324	232
provinciale wegen	47	50	64	58	74	72	95	65	63	94	72	69	161	235
gemeentelijke wegen	229	200	168	162	206	183	229	172	170	164	162	196	597	522
overige wegen	5	9	9	9	6	8	12	20	7	2	0	0	23	2
Totaal	380	363	362	326	379	381	457	386	332	326	313	352	1105	991
Referentiegemeenten														
rijkswegen	62	71	141	83	79	100	92	60	62	61	35	66	274	162
provinciale wegen	163	161	157	195	152	204	201	211	245	300	314	292	481	906
gemeentelijke wegen	606	493	490	489	534	543	551	511	495	414	453	478	1589	1345
overige wegen	5	3	6	4	2	5	6	3	4	3	0	12	14	15
Totaal	836	728	794	771	767	852	850	785	806	778	802	848	2358	2428

Afbeelding 12.A. *Verdeling aantal slachtoffers naar plaats ongeval naar bebouwde kom in de periode 1992 t/m 1995.*

Afbeelding 12.B. *Veranderingen aantal slachtoffers periode 1992 t/m 1995 t.o.v. 1984 t/m 1986, naar plaats ongeval naar bebouwde kom*

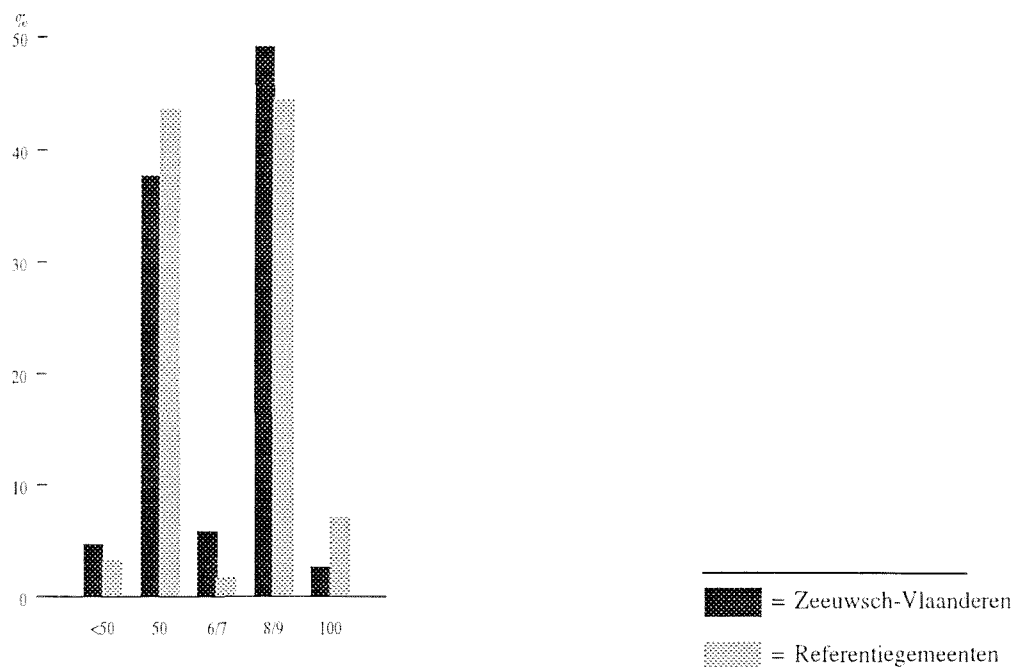
Plaats ongeval naar bebouwde kom

In de periode 1992 t/m 1995 was de verhouding van de aandelen slachtoffers van ongevallen binnen en buiten de bebouwde kom voor Zeeuwsch-Vlaanderen 43 : 57 en voor het referentiegebied 44 : 56. In Zeeuwsch-Vlaanderen is het percentage slachtoffers dat valt bij ongevallen buiten de bebouwde kom vergeleken met de voorperiode afgenomen; dit in tegenstelling tot de referentiegemeenten waar sprake is van een toename.

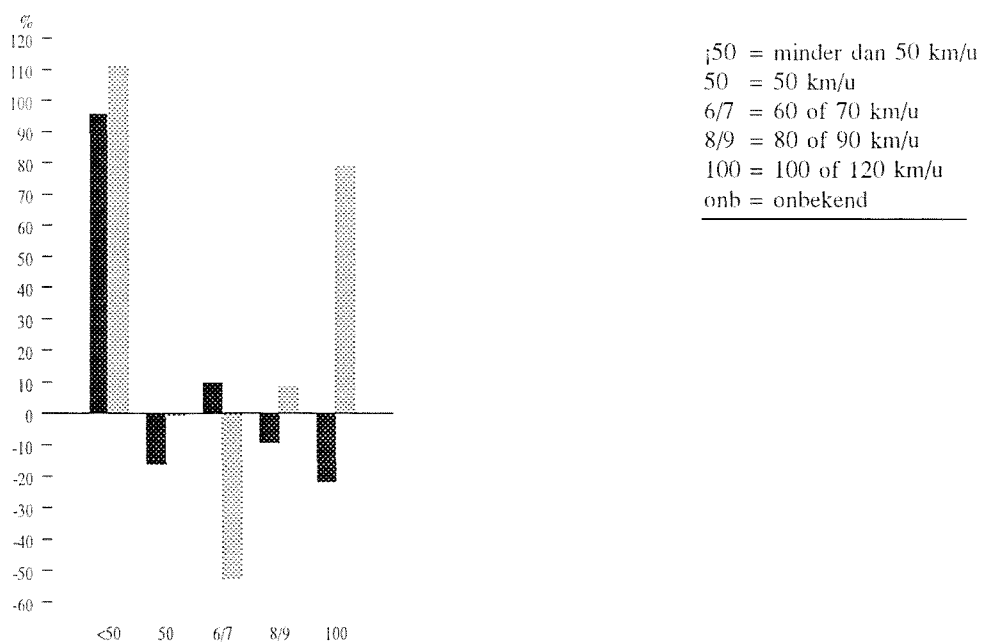
Tabel 12A. Absolute aantallen naar plaats ongeval naar bebouwde kom over de periode 1984 t/m 1995.

Bron: SWOV op basis van AVV-BG-bestanden.

Plaats ongeval naar bebouwde kom	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1984 - '86	1992 - '95
Zeeuwsch-Vlaanderen														
binnen bebouwde kom	190	164	145	145	162	168	201	133	144	134	132	164	499	430
buiten bebouwde kom	190	199	217	181	217	213	256	253	188	192	181	188	606	561
Totaal	380	363	362	326	379	381	457	386	332	326	313	352	1105	991
Referentiegemeenten														
binnen bebouwde kom	411	362	371	345	361	386	399	367	328	336	367	366	1144	1069
buiten bebouwde kom	425	366	423	426	406	466	451	418	478	442	435	482	1214	1359
Totaal	836	728	794	771	767	852	850	785	806	778	802	848	2358	2428

Afbeelding 13.A. *Verdeling aantal slachtoffers naar maximum snelheid op plaats ongeval in de periode 1992 t/m 1995.*

Afbeelding 13.B. *Veranderingen aantal slachtoffers periode 1992 t/m 1995 t.o.v. 1984 t/m 1986, naar maximum snelheid op plaats ongeval*

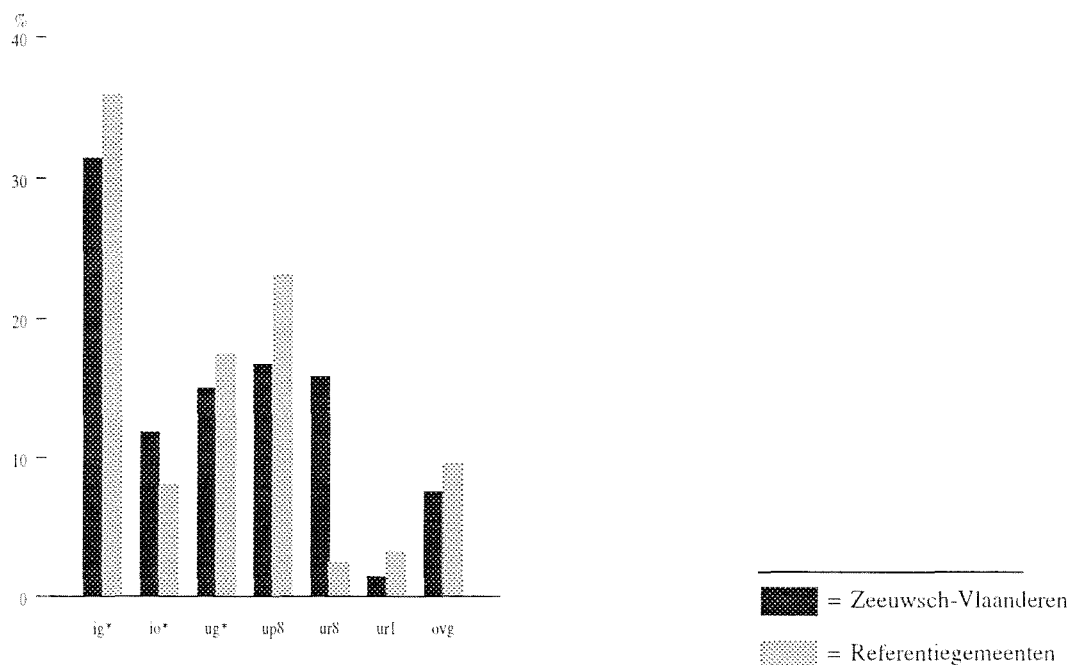
Maximum snelheid op plaats ongeval

Zowel in Zeeuwsch-Vlaanderen als in het referentiegebied vielen in de periode 1992 t/m 1995 de meeste slachtoffers op plaatsen waar of een maximum snelheid geldt van 50 km/uur of van 80/90 km/uur. Ten opzichte van de voorperiode is er in Zeeuwsch-Vlaanderen sprake van een stijging van het aandeel slachtoffers op wegen met een limiet van 60 of 70 km/uur en van een daling op wegen met limieten van 50, 80 of 90 en 100 of 120 km/uur.

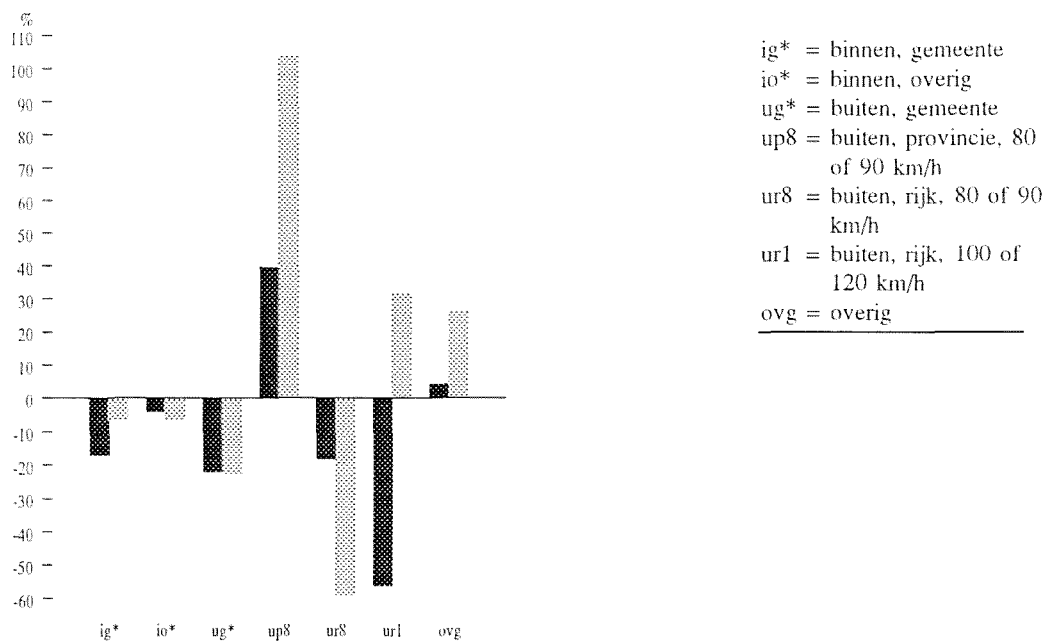
Tabel 13A. Absolute aantallen naar maximum snelheid op plaats ongeval over de periode 1984 t/m 1995.

Bron: SWOV op basis van AVV-BG-bestanden.

Maximum snelheid op plaats ongeval	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1984	1992
													- '86	- '95
Zeeuwsch-Vlaanderen														
minder dan 50 km/u	4	11	8	9	10	8	20	15	15	6	23	16	23	45
50 km/u	171	145	117	127	135	143	176	117	129	120	103	140	433	363
60 of 70 km/u	18	9	24	13	19	33	31	28	12	17	15	24	51	56
80 of 90 km/u	168	168	187	153	188	170	207	217	164	168	157	149	523	474
100 of 120 km/u	7	14	11	12	10	11	13	6	8	7	5	13	32	25
onbekend	12	16	15	12	17	16	10	3	4	8	10	10	43	28
Totaal	380	363	362	326	379	381	457	386	332	326	313	352	1105	991
Referentiegemeenten														
minder dan 50 km/u	19	8	9	16	12	20	29	22	21	34	20	22	36	76
50 km/u	370	339	342	317	342	357	373	354	311	326	349	367	1051	1042
60 of 70 km/u	30	26	26	22	17	49	43	20	15	14	13	12	82	39
80 of 90 km/u	352	283	344	339	310	333	339	332	397	327	370	364	979	1061
100 of 120 km/u	20	37	37	39	40	62	35	34	46	56	36	76	94	168
onbekend	45	35	36	38	46	31	31	23	16	21	14	7	116	42
Totaal	836	728	794	771	767	852	850	785	806	778	802	848	2358	2428

Afbeelding 14.A. Verdeling aantal slachtoffers naar bebouwde kom, wegbeheerder en maximum snelheid op plaats ongeval in de periode 1992 t/m 1995.

Afbeelding 14.B. Veranderingen aantal slachtoffers periode 1992 t/m 1995 t.o.v. 1984 t/m 1986, naar bebouwde kom, wegbeheerder en maximum snelheid op plaats ongeval

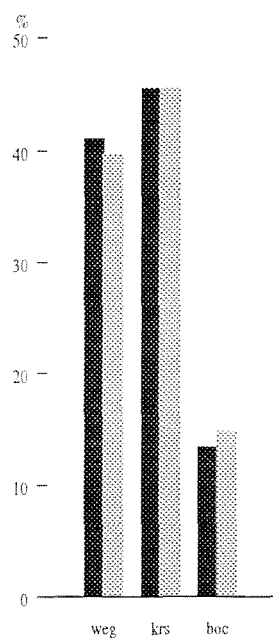
Bebouwde kom, wegbeheerder en maximum snelheid op plaats ongeval

Ongeveer 40% van de slachtoffers viel in de periode 1992 t/m 1995 in zowel Zeeuwsch-Vlaanderen als in het referentiegebied binnen de bebouwde kom. Het percentage slachtoffers dat in dezelfde periode buiten de bebouwde kom viel op rijkswegen met een snelheidslimiet van 80 of 90 km/uur is in Zeeuwsch-Vlaanderen hoger dan in het referentiegebied. Er is een gunstige ontwikkeling waar te nemen op provinciale wegen buiten de bebouwde kom met een limiet van 80 of 90 km/uur en op rijkswegen buiten de bebouwde kom met een limiet van 100 of 120 km/uur.

Tabel 14A. Absolute aantallen naar bebouwde kom, wegbeheerder en maximum snelheid op plaats ongeval over de periode 1984 t/m 1995.

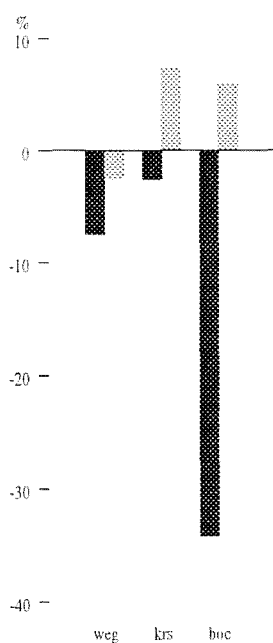
Bron: SWOV op basis van AVV-BG-bestanden.

Bebouwde kom, wegbeheerder en maximum snelheid op plaats ongeval	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1984	1992
													- '86	- '95
Zeeuwsch-Vlaanderen														
binnen, gemeente	144	131	101	101	124	123	155	95	107	93	99	120	376	312
binnen, overig	46	33	44	44	38	45	46	38	37	41	33	44	123	118
buiten, gemeente	77	65	49	48	62	39	56	63	50	58	45	46	191	149
buiten, provincie, 80 of 90 km/h	30	41	48	46	63	58	71	50	42	62	53	51	119	166
buiten, rijk, 80 of 90 km/h	58	53	81	54	57	66	68	84	66	46	59	52	192	157
buiten, rijk, 100 of 120 km/h	7	14	11	12	10	11	12	5	5	4	3	7	32	14
overig	18	26	28	21	25	39	49	51	25	22	21	32	72	75
Totaal	380	363	362	326	379	381	457	386	332	326	313	352	1105	991
Referentiegemeenten														
binnen, gemeente	357	298	280	271	312	325	331	313	274	270	299	304	935	873
binnen, overig	54	64	91	74	49	61	68	54	54	66	68	62	209	196
buiten, gemeente	208	160	179	183	185	183	179	170	201	130	141	154	547	425
buiten, provincie, 80 of 90 km/h	99	86	91	99	75	105	105	124	158	172	208	182	276	562
buiten, rijk, 80 of 90 km/h	40	36	70	53	49	40	49	36	34	22	21	17	146	60
buiten, rijk, 100 of 120 km/h	8	22	30	19	24	35	19	18	18	28	10	41	60	79
overig	70	62	53	72	73	103	99	70	67	90	55	88	185	233
Totaal	836	728	794	771	767	852	850	785	806	778	802	848	2358	2428

 = Zeeuwsch-Vlaanderen
 = Referentiegemeenten

Afbeelding 15.A. Verdeling aantal slachtoffers naar wegsituatie plaats ongeval in de periode 1992 t/m 1995.

weg = rechte weg
 krs = kruising
 boc = bocht

Afbeelding 15.B. Veranderingen aantal slachtoffers periode 1992 t/m 1995 t.o.v. 1984 t/m 1986, naar wegsituatie plaats ongeval

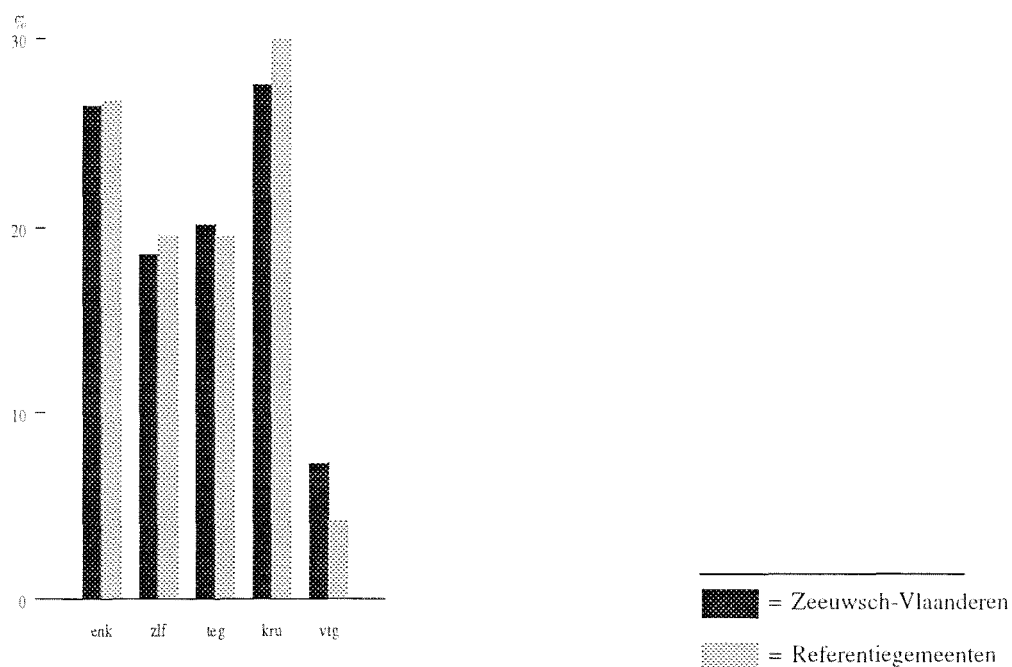
Wegsituatie plaats ongeval

In Zeeuwsch-Vlaanderen viel in de periode 1992 t/m 1995 46% van de slachtoffers bij ongevallen op kruisingen. In het referentiegebied is dat een vergelijkbaar percentage. Die vergelijkbaarheid geldt ook voor de percentages ongevallen op rechte wegvakken en in bochten. Vergeleken met de voorperiode is het aandeel ongevallen in bochten in Zeeuwsch-Vlaanderen afgenomen.

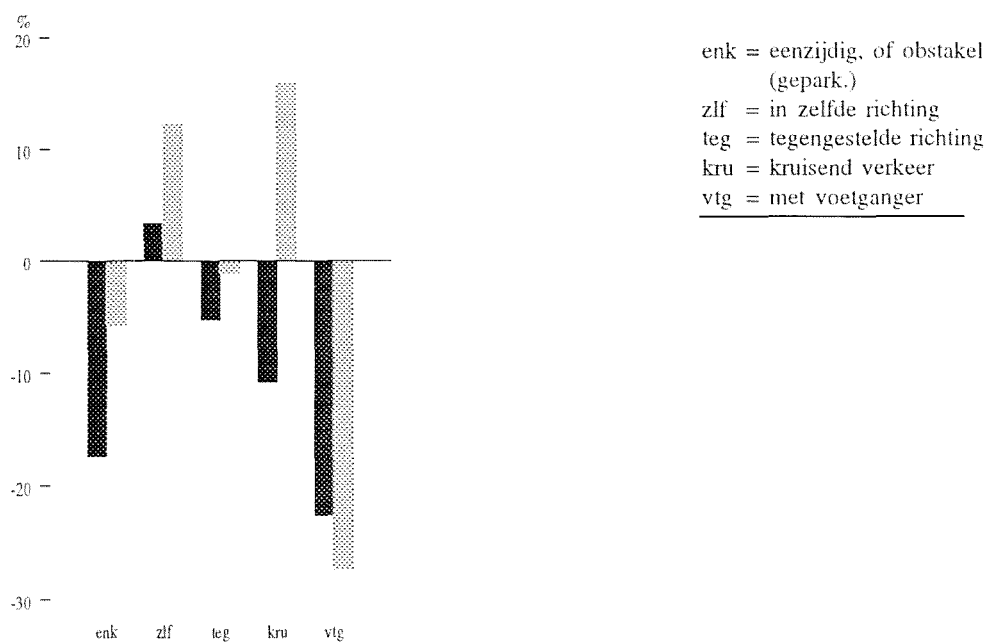
Tabel 15A. Absolute aantallen naar wegsituatie plaats ongeval over de periode 1984 t/m 1995.

Bron: SWOV op basis van AVV-BG-bestanden.

Wegsituatie plaats ongeval	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1984 - '86	1992 - '95
Zeeuwsch-Vlaanderen														
rechte weg	161	139	140	114	139	148	162	188	127	132	118	157	440	407
kruising	156	146	161	156	166	182	238	156	141	152	157	142	463	451
bocht	63	78	61	56	74	51	57	42	64	42	38	53	202	133
Totaal	380	363	362	326	379	381	457	386	332	326	313	352	1105	991
Referentiegemeenten														
rechte weg	336	304	349	304	310	340	338	311	358	314	291	359	989	964
kruising	376	315	338	350	349	380	372	357	329	341	381	382	1029	1104
bocht	124	109	107	117	108	132	140	117	119	123	130	107	340	360
Totaal	836	728	794	771	767	852	850	785	806	778	802	848	2358	2428

Afbeelding 16.A. Verdeling aantal slachtoffers naar hoofdgroep manoeuvre volgens CBS-indeling in de periode 1992 t/m 1995.

Afbeelding 16.B. Veranderingen aantal slachtoffers periode 1992 t/m 1995 t.o.v. 1984 t/m 1986, naar hoofdgroep manoeuvre volgens CBS-indeling

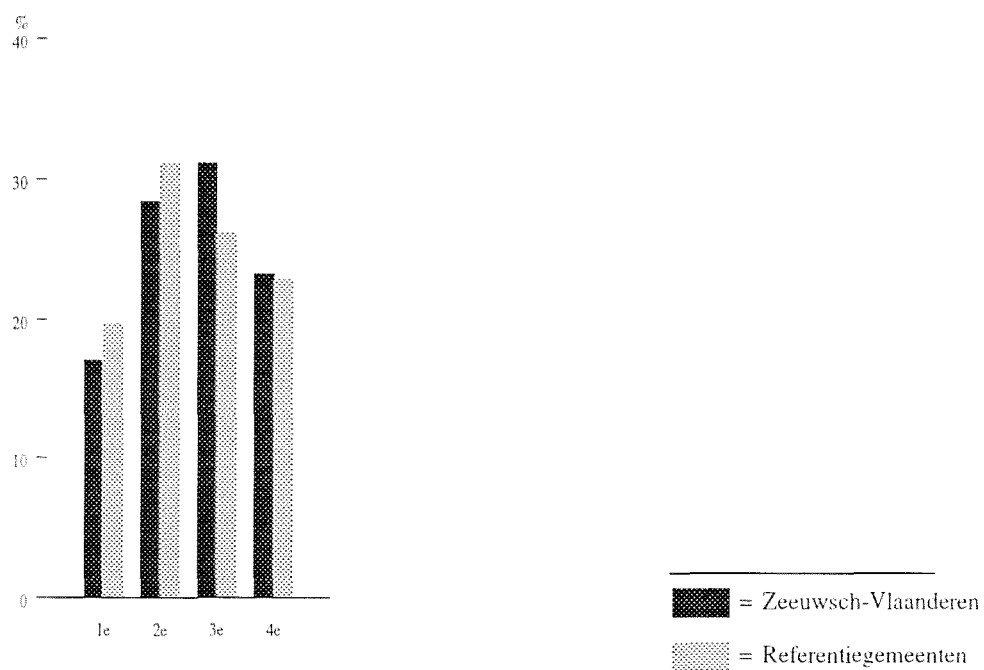
Hoofdgroep manoeuvre volgens CBS-indeling

De verdeling van de verkeersslachtoffers naar manoeuvre volgens de CBS-indeling wijkt in Zeeuwsch-Vlaanderen alleen bij kruisend verkeer en bij voetgangers af van de verdeling in het referentiegebied. Bij kruisend verkeer is het aandeel minder en bij voetgangers juist meer. Bij de vergelijking tussen de voor- en de naperiode is er alleen sprake van een verschil bij de ontwikkeling van het aantal slachtoffers bij ongevallen met kruisend verkeer. Dit aandeel neemt in Zeeuwsch-Vlaanderen significant af.

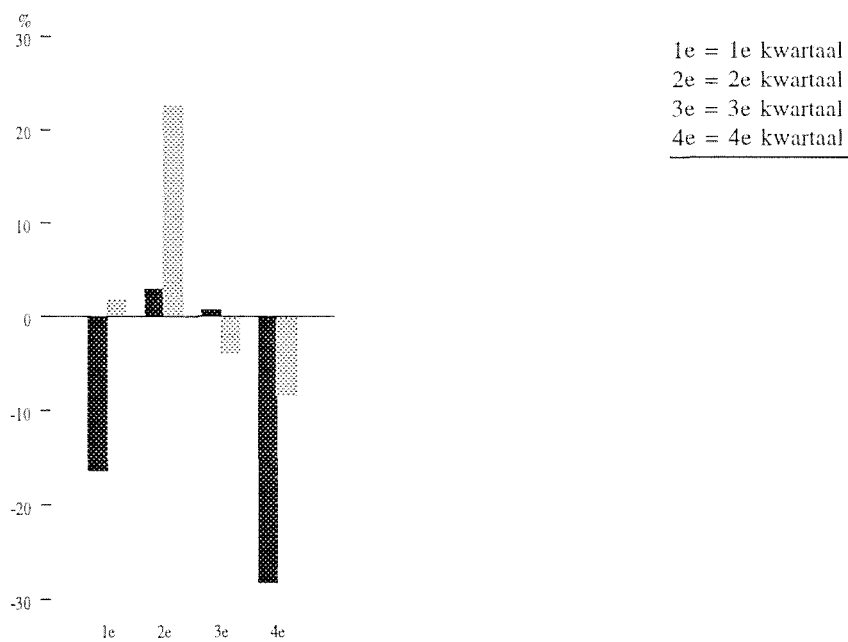
Tabel 16A. Absolute aantallen naar hoofdgroep manoeuvre volgens CBS-indeling over de periode 1984 t/m 1995.

Bron: SWOV op basis van AVV-BG-bestanden.

Hoofdgroep manoeuvre volgens CBS-indeling	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1984	1992
													- '86	- '95
Zeeuwsch-Vlaanderen														
eenzijdig, of obstakel (gepark.)	107	101	109	89	110	107	105	98	94	85	77	100	317	262
in zelfde richting	59	69	50	60	50	67	86	81	70	56	60	68	178	184
tegengestelde richting	62	71	78	52	84	69	83	94	68	65	53	82	211	200
kruisend verkeer	105	93	108	109	108	112	159	96	87	98	101	74	306	273
met voetganger	47	29	17	16	27	26	24	17	13	22	22	28	93	72
Totaal	380	363	362	326	379	381	457	386	332	326	313	352	1105	991
Referentiegemeenten														
eenzijdig, of obstakel (gepark.)	242	226	219	259	203	236	215	231	227	204	219	225	687	648
in zelfde richting	134	122	168	111	139	170	186	138	169	158	139	179	424	476
tegengestelde richting	174	146	160	124	157	167	156	149	158	156	169	150	480	475
kruisend verkeer	244	188	196	242	234	248	246	231	208	224	247	257	628	728
met voetganger	42	46	51	35	34	31	47	36	44	36	28	37	139	101
Totaal	836	728	794	771	767	852	850	785	806	778	802	848	2358	2428

Afbeelding 17.A. Verdeling aantal slachtoffers naar kwartaal ongeval in de periode 1992 t/m 1995.

Afbeelding 17.B. Veranderingen aantal slachtoffers periode 1992 t/m 1995 t.o.v. 1984 t/m 1986, naar kwartaal ongeval

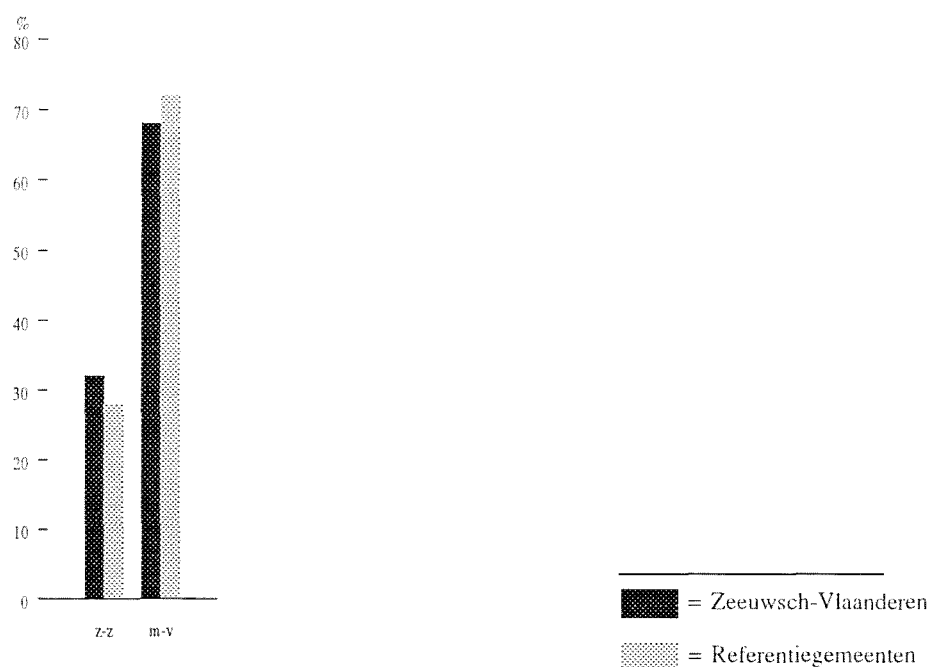
Kwartaal ongeval

Het percentage slachtoffers dat in de periode 1992 t/m 1995 in het derde kwartaal viel is in Zeeuwsch-Vlaanderen significant hoger dan in de referentiegemeenten: 31% tegenover 26%. In het eerste en tweede kwartaal vallen er relatief minder slachtoffers. Bij de ontwikkeling is er in de eerste drie kwartalen geen significante verandering te zien. In het vierde kwartaal daarentegen is in Zeeuwsch-Vlaanderen het aantal slachtoffers afgenomen.

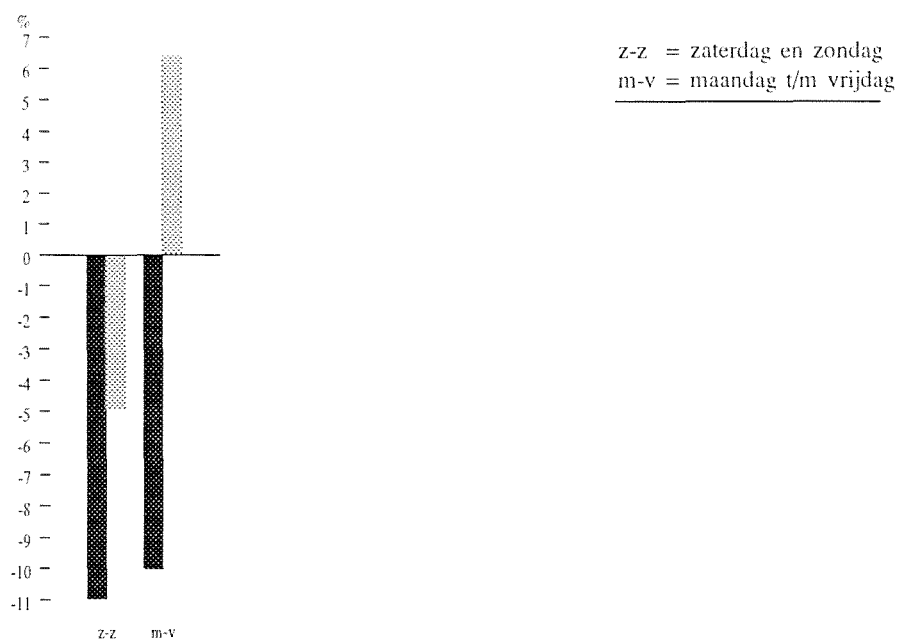
Tabel 17A. Absolute aantallen naar kwartaal ongeval over de periode 1984 t/m 1995.

Bron: SWOV op basis van AVV-BG-bestanden.

Kwartaal ongeval	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1984	1992
													- '86	- '95
Zeeuwsch-Vlaanderen														
1e kwartaal	60	65	77	45	77	87	87	82	87	61	61	47	202	169
2e kwartaal	97	82	95	86	80	104	143	83	85	91	87	104	274	282
3e kwartaal	110	98	99	115	128	95	115	124	89	103	103	103	307	309
4e kwartaal	113	118	91	80	94	95	112	97	71	71	62	98	322	231
Totaal	380	363	362	326	379	381	457	386	332	326	313	352	1105	991
Referentiegemeenten														
1e kwartaal	173	147	151	141	176	186	191	165	164	150	158	171	471	479
2e kwartaal	232	181	204	169	210	240	247	223	231	231	254	271	617	756
3e kwartaal	215	213	235	248	216	234	227	207	209	227	207	203	663	637
4e kwartaal	216	187	204	213	165	192	185	190	202	170	183	203	607	556
Totaal	836	728	794	771	767	852	850	785	806	778	802	848	2358	2428

Afbeelding 18.A. Verdeling aantal slachtoffers naar dagsoort ongeval in de periode 1992 t/m 1995.

Afbeelding 18.B. Veranderingen aantal slachtoffers periode 1992 t/m 1995 t.o.v. 1984 t/m 1986, naar dagsoort ongeval

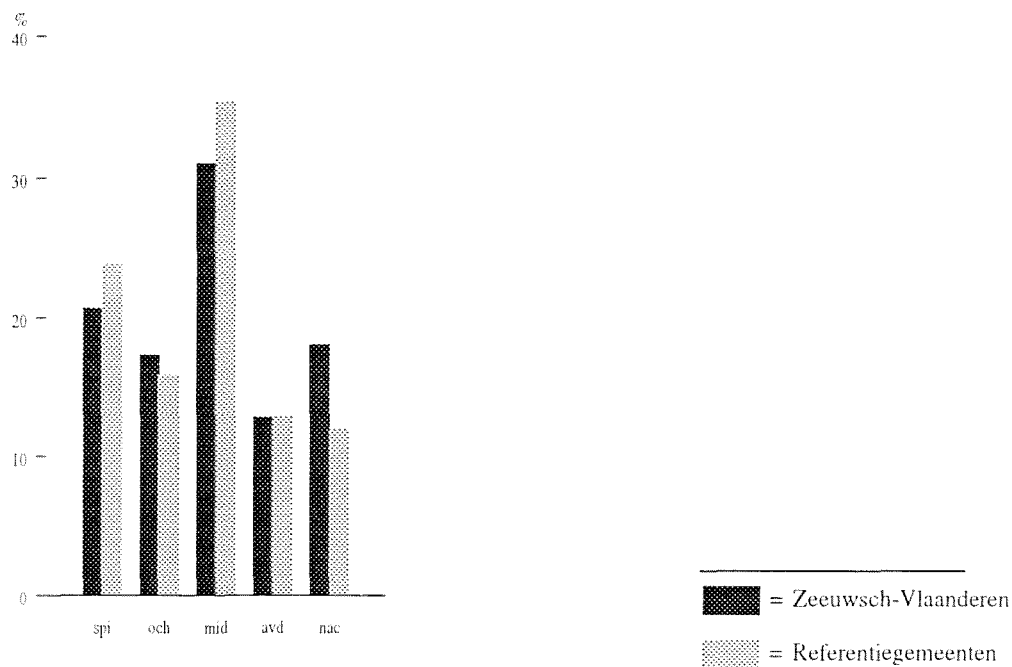
Dagsoort ongeval

De verdeling van de slachtoffers over de werkdagen en over de dagen van het weekeinde in de periode 1992 t/m 1995 is voor Zeeuwsch-Vlaanderen niet anders dan in de referentiegemeenten. Ongeveer een derde deel van de slachtoffers valt in het weekeinde en de rest op werkdagen. Het aandeel slachtoffers op werkdagen is overigens vergeleken met de voorperiode in Zeeuwsch-Vlaanderen licht afgenomen.

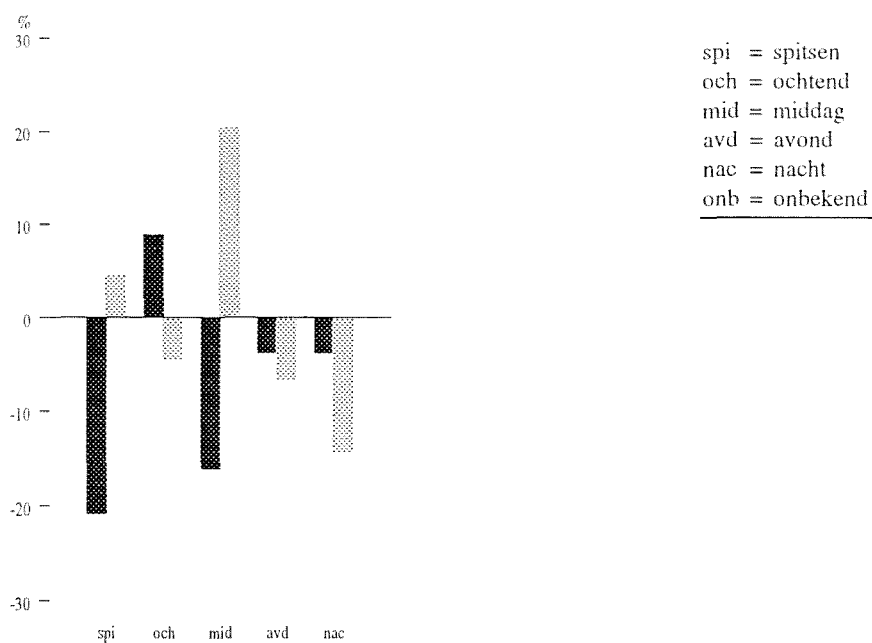
Tabel 18A. Absolute aantallen naar dagsoort ongeval over de periode 1984 t/m 1995.

Bron: SWOV op basis van AVV-BG-bestanden.

Dagsoort ongeval	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1984	1992
													- '86	- '95
Zeeuwsch-Vlaanderen														
zaterdag en zondag	137	111	108	95	112	98	145	125	108	107	100	110	356	317
maandag t/m vrijdag	243	252	254	231	267	283	312	261	224	219	213	242	749	674
Totaal	380	363	362	326	379	381	457	386	332	326	313	352	1105	991
Referentiegemeenten														
zaterdag en zondag	269	208	236	210	204	232	229	239	263	207	244	227	713	678
maandag t/m vrijdag	567	520	558	561	563	620	621	546	543	571	558	621	1645	1750
Totaal	836	728	794	771	767	852	850	785	806	778	802	848	2358	2428

Afbeelding 19.A. Verdeling aantal slachtoffers naar tijdstip ongeval in de periode 1992 t/m 1995.

Afbeelding 19.B. Veranderingen aantal slachtoffers periode 1992 t/m 1995 t.o.v. 1984 t/m 1986, naar tijdstip ongeval

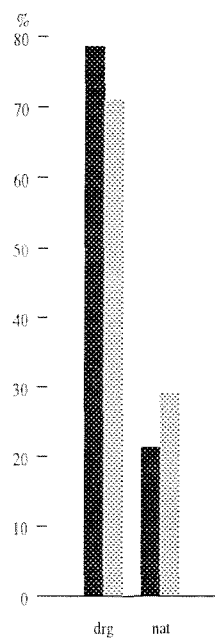
Tijdstip ongeval

Zowel in Zeeuwsch-Vlaanderen als in het referentiegebied zijn in de periode 1992 t/m 1995 de meeste slachtoffers, ongeveer een derde deel van het totaal, gevallen bij ongevallen die plaatsvonden tijdens de middaguren, maar in Zeeuwsch-Vlaanderen is dat aandeel wel significant minder dan in de referentiegemeenten. Zeeuwsch-Vlaanderen telt ook significant minder slachtoffers tijdens de spitsuren dan het referentiegebied, maar daar staat tegenover dat het percentage slachtoffers van ongevallen tijdens de nachtelijke uren juist weer hoger is. Ten opzichte van de voorperiode is er in Zeeuwsch-Vlaanderen sprake van een aanzienlijke daling van de aandelen slachtoffers van ongevallen tijdens de spits- en middaguren.

Tabel 19A. Absolute aantallen naar tijdstip ongeval over de periode 1984 t/m 1995.

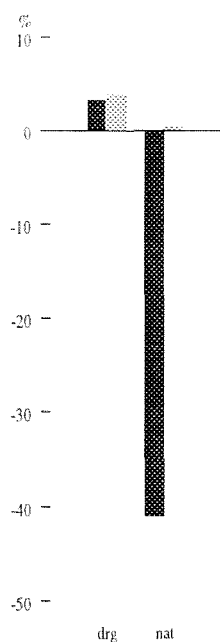
Bron: SWOV op basis van AVV-BG-bestanden.

Tijdstip ongeval	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1984	1992
													- '86	- '95
Zeeuwsch-Vlaanderen														
spitsen	100	83	76	79	108	95	102	93	70	69	61	75	259	205
ochtend	57	59	42	46	47	59	83	73	62	55	60	57	158	172
middag	121	120	126	117	122	129	146	115	109	100	103	105	367	308
avond	42	45	45	30	53	47	58	63	40	45	28	54	132	127
nacht	60	53	73	52	47	49	67	42	51	57	61	61	186	179
onbekend	0	3	0	2	2	2	1	0	0	0	0	0	3	0
Totaal	380	363	362	326	379	381	457	386	332	326	313	352	1105	991
Referentiegemeenten														
spitsen	191	176	187	183	181	209	232	191	200	198	196	185	554	579
ochtend	126	127	150	116	148	163	136	137	119	121	114	150	403	385
middag	262	213	239	251	220	272	277	246	258	275	289	295	714	859
avond	113	105	117	78	108	106	98	111	108	94	105	114	335	313
nacht	136	105	98	140	106	96	104	97	120	88	98	104	339	290
onbekend	8	2	3	3	4	6	3	3	1	2	0	0	13	2
Totaal	836	728	794	771	767	852	850	785	806	778	802	848	2358	2428

 = Zeeuwsch-Vlaanderen
 = Referentiegemeenten

Afbeelding 20.A. Verdeling aantal slachtoffers naar weersomstandigheden tijdens ongeval in de periode 1992 t/m 1995.

drg = droog
 nat = regen en overig
 onb = onbekend

Afbeelding 20.B. Veranderingen aantal slachtoffers periode 1992 t/m 1995 t.o.v. 1984 t/m 1986, naar weersomstandigheden tijdens ongeval

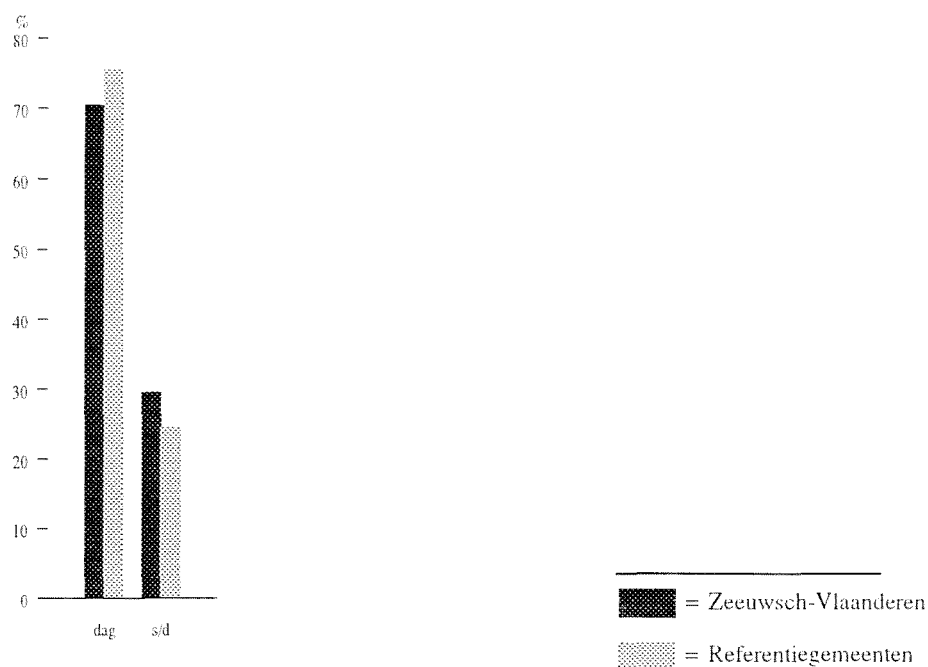
Weersomstandigheden tijdens ongeval

De meeste slachtoffers vallen bij ongevallen terwijl het droog is, maar in Zeeuwsch-Vlaanderen vallen er onder die omstandigheden significant meer dan in het referentiegebied: 76% tegenover 69%. Bij regen en overige omstandigheden is dat juist andersom: 21% tegenover 28%. In Zeeuwsch-Vlaanderen is in vergelijking met de voorperiode sprake van een significante daling van het aantal slachtoffers bij regen en overige omstandigheden.

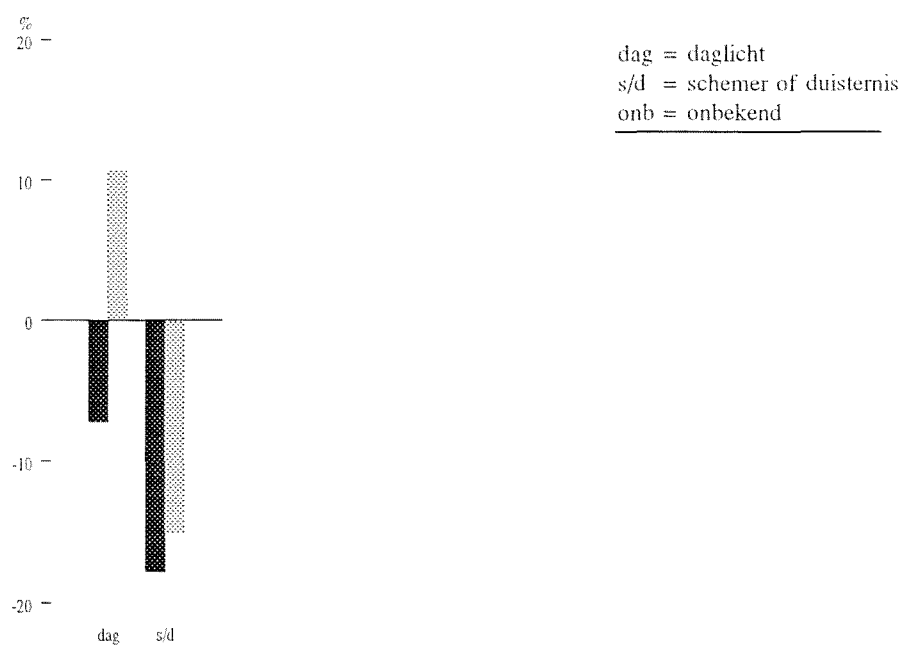
Tabel 20A. Absolute aantallen naar weersomstandigheden tijdens ongeval over de periode 1984 t/m 1995.

Bron: SWOV op basis van AVV-BG-bestanden.

Weersomstandigheden tijdens ongeval	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1984 - '86	1992 - '95
Zeeuwsch-Vlaanderen														
droog	251	238	243	245	257	292	361	264	253	249	234	273	732	756
regen en overig	125	114	108	78	111	83	90	112	69	61	74	70	347	205
onbekend	4	11	11	3	11	6	6	10	10	16	5	9	26	30
Totaal	380	363	362	326	379	381	457	386	332	326	313	352	1105	991
Referentiegemeenten														
droog	557	497	558	510	520	651	601	546	557	536	549	589	1612	1674
regen en overig	259	214	210	230	227	186	226	206	221	220	232	233	683	685
onbekend	20	17	26	31	20	15	23	33	28	22	21	26	63	69
Totaal	836	728	794	771	767	852	850	785	806	778	802	848	2358	2428

Afbeelding 21.A. Verdeling aantal slachtoffers naar lichtomstandigheden tijdens ongeval in de periode 1992 t/m 1995.

Afbeelding 21.B. Veranderingen aantal slachtoffers periode 1992 t/m 1995 t.o.v. 1984 t/m 1986, naar lichtomstandigheden tijdens ongeval

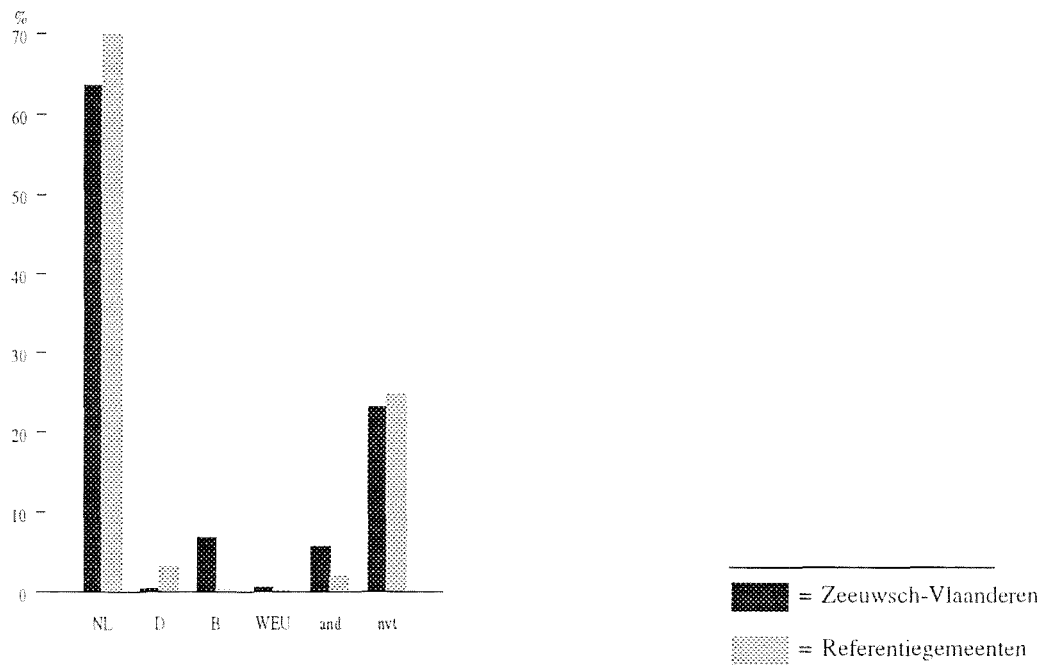
Lichtomstandigheden tijdens ongeval

In de periode 1992 t/m 1995 viel 70% van de slachtoffers in Zeeuwsch-Vlaanderen bij ongevallen bij daglicht en de overige bij schemer of duisternis. Daarmee wordt niet afgeweken van het referentiegebied. Wordt gekeken naar de ontwikkeling, dan is in Zeeuwsch-Vlaanderen een daling van het aandeel slachtoffers onder daglichtomstandigheden te zien.

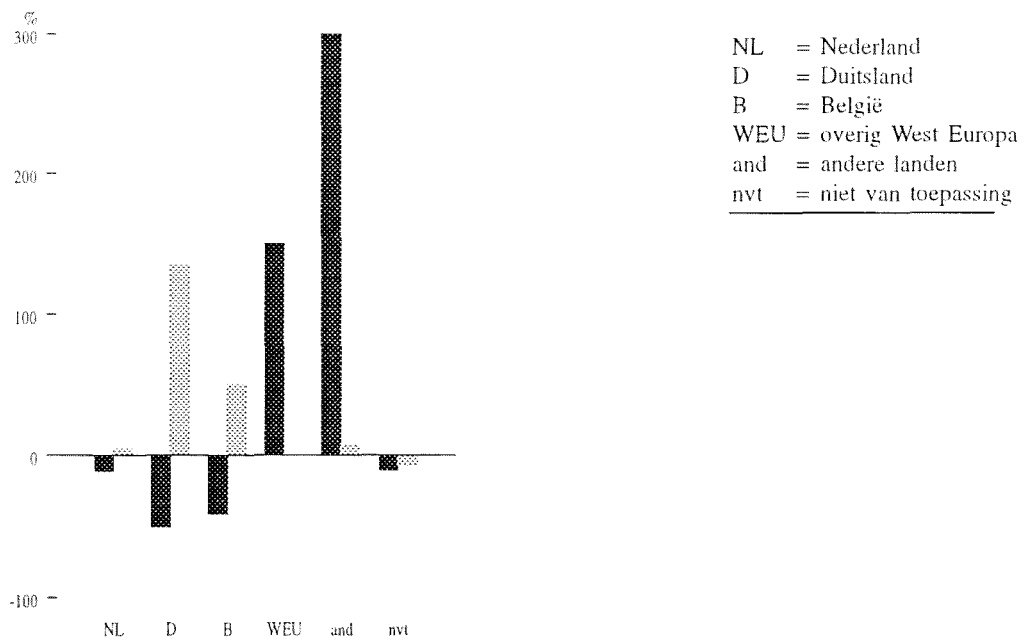
Tabel 21A. Absolute aantallen naar lichtomstandigheden tijdens ongeval over de periode 1984 t/m 1995.

Bron: SWOV op basis van AVV-BG-bestanden.

Lichtomstandigheden tijdens ongeval	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1984	1992
													- '86	- '95
Zeeuwsch-Vlaanderen														
daglicht	261	255	233	237	281	283	339	274	238	224	229	242	749	695
schemer of duisternis	118	108	128	87	93	97	116	109	93	99	83	109	354	291
onbekend	1	0	1	2	5	1	2	3	1	3	1	1	2	5
Totaal	380	363	362	326	379	381	457	386	332	326	313	352	1105	991
Referentiegemeenten														
daglicht	562	529	560	543	567	625	634	563	545	601	586	639	1651	1826
schemer of duisternis	274	198	225	226	196	218	205	218	257	175	208	209	697	592
onbekend	0	1	9	2	4	9	11	4	4	2	8	0	10	10
Totaal	836	728	794	771	767	852	850	785	806	778	802	848	2358	2428

Afbeelding 22.A. Verdeling aantal slachtoffers naar kenteken voertuig in de periode 1992 t/m 1995.

Afbeelding 22.B. Veranderingen aantal slachtoffers periode 1992 t/m 1995 t.o.v. 1984 t/m 1986, naar kenteken voertuig

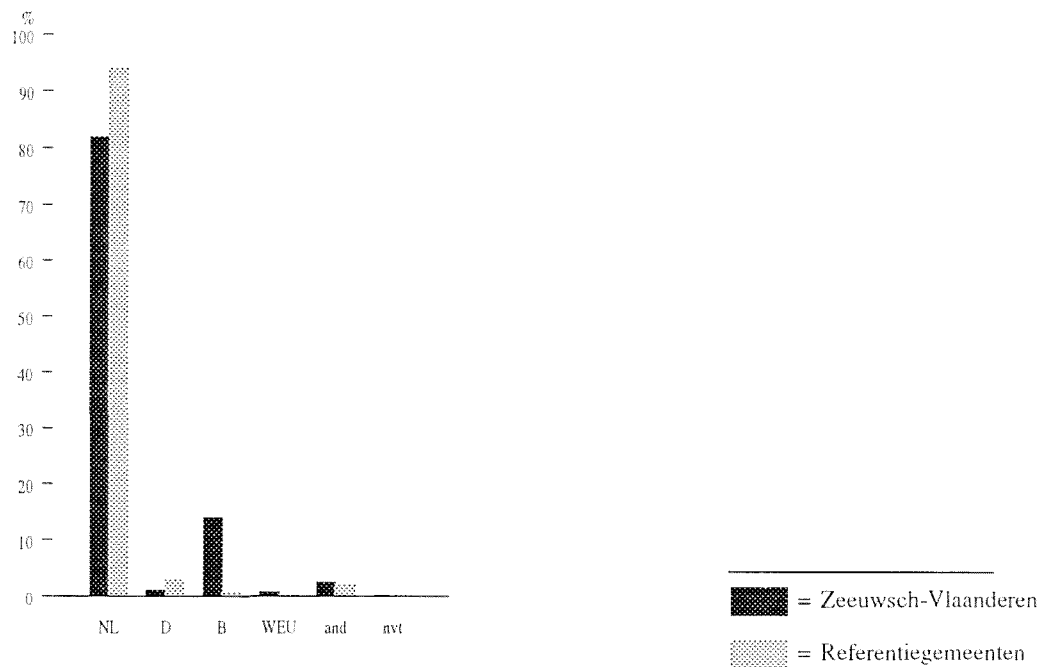
Kenteken voertuig

Beschouwen we de percentages slachtoffers verdeeld naar het kenteken van het voertuig dan is te zien dat in Zeeuws- Vlaanderen met 14% de buitenlandse kentekens meer voorkomen dan in het referentiegebied met 5%. Ook hier komen Belgische kentekens beduidend meer voor, maar ook de overige West- Europese landen en de overige landen zijn sterker vertegenwoordigd. Slachtoffers gekoppeld aan een Duits kenteken komen in Zeeuws-Vlaanderen minder voor dan in het referentiegebied. Kijken we ook hier naar de ontwikkeling dan is deze vanwege de te geringe aantallen niet te toetsen wanneer het een Duits-, Belgisch-, of overig West-Europees kenteken betreft. Met uitzondering van het Nederlandse kenteken, waarbij sprake is van een afname, is er is wel sprake van een toename in Zeeuwsch-Vlaanderen van het percentage slachtoffers gekoppeld aan een kenteken uit de overige landen.

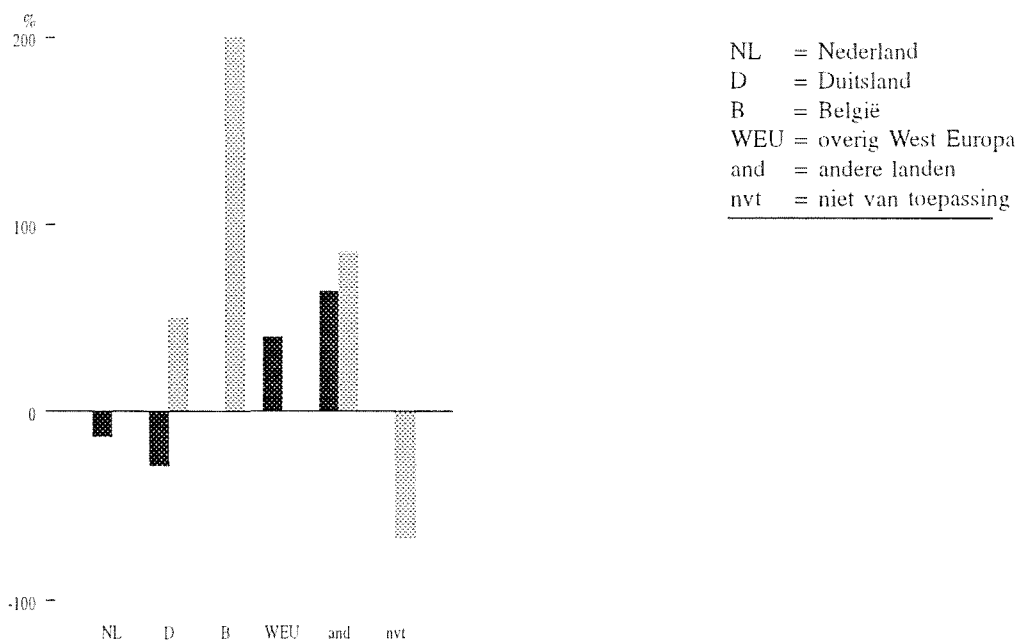
Tabel 22A. Absolute aantallen naar kenteken voertuig over de periode 1984 t/m 1995.

Bron: SWOV op basis van AVV-BG-bestanden.

Kenteken voertuig	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1984 - '86	1992 - '95
Zeeuwsch-Vlaanderen														
Nederland	231	237	244	203	251	232	287	256	203	210	202	218	712	630
Duitsland	2	2	4	7	0	0	7	5	2	0	3	1	8	4
België	37	28	49	36	35	38	31	13	6	2	23	42	114	67
overig West Europa	0	2	0	1	0	2	1	0	2	1	2	2	2	5
andere landen	3	8	3	7	13	10	24	31	44	45	11	0	14	56
niet van toepassing	107	86	62	72	80	99	107	81	75	68	72	89	255	229
Totaal	380	363	362	326	379	381	457	386	332	326	313	352	1105	991
Referentiegemeenten														
Nederland	592	502	535	566	536	619	571	537	575	540	576	582	1629	1698
Duitsland	13	4	15	13	17	20	23	11	6	12	22	41	32	75
België	1	2	1	2	3	1	6	0	3	2	2	2	4	6
overig West Europa	0	1	2	0	0	4	3	1	0	3	0	0	3	3
andere landen	19	16	8	10	15	11	15	22	29	21	8	17	43	46
niet van toepassing	211	203	233	180	196	197	232	214	193	200	194	206	647	600
Totaal	836	728	794	771	767	852	850	785	806	778	802	848	2358	2428

Afbeelding 23.A. Verdeling aantal slachtoffers naar nationaliteit bestuurder in de periode 1992 t/m 1995.

Afbeelding 23.B. Veranderingen aantal slachtoffers periode 1992 t/m 1995 t.o.v. 1984 t/m 1986, naar nationaliteit bestuurder

Nationaliteit bestuurder

In verband met te verwachten kleine aantallen per afzonderlijke nationaliteit is het weinig zinvol om daarnaar gedetailleerd te onderscheiden. Mede in verband met de hanteerbaarheid is ervoor gekozen een indeling te maken in 5 groepen. Naast de Nederlandse nationaliteit zijn dat de Duitse en de Belgische nationaliteit, de overige West-Europese nationaliteiten en de overige nationaliteiten. De categorie niet van toepassing heeft met name betrekking op die gevallen wanneer er geen (buitenlands) voertuig bij het ongeval betrokken was.

Verdeeld naar nationaliteit van de bestuurder is in Zeeuwsch-Vlaanderen 18% van de slachtoffers gekoppeld aan een buitenlandse nationaliteit. Dat is meer dan in de referentiegemeenten waar dit percentage 6% bedraagt. Zeeuws-Vlaanderen wijkt hier significant af van het referentiegebied. Dat geldt met name voor de Duitse-, Belgische- en overige West-Europese nationaliteiten. Het percentage slachtoffers gekoppeld aan de Belgische nationaliteit komt beduidend meer voor en die gekoppeld aan de Duitse nationaliteit minder. De overige West-Europese nationaliteiten komen in Zeeuwsch-Vlaanderen weliswaar meer voor dan in het referentiegebied, maar dit betreft slechts een gering verschil. Wordt gekeken naar de ontwikkeling dan is er voor geen van de buitenlandse nationaliteiten een significant verschil waar te nemen tussen de voor- en de naperiode.

Wordt gekeken naar de absolute aantallen dan vormt de Belgische nationaliteit de grootste categorie. Dat geldt zowel voor de nationaliteit van de bestuurder (138 slachtoffers) als voor de nationaliteit van het kenteken (67 slachtoffers). Na de Belgische nationaliteit wordt de daarop volgende categorie gevormd door de groep overige landen met respectievelijk 23 en 56 slachtoffers. Het aantal slachtoffers gekoppeld aan de Duitse nationaliteit of een Duits kenteken of een andere West-Europese nationaliteit of kenteken is betrekkelijk gering.

Tabel 23A. Absolute aantallen naar nationaliteit bestuurder over de periode 1984 t/m 1995.

Bron: SWOV op basis van AVV-BG-bestanden.

Nationaliteit bestuurder	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1984	1992
													- '86	- '95
Zeeuwsch-Vlaanderen														
Nederland	327	309	298	260	308	308	378	316	252	264	259	289	934	812
Duitsland	4	3	7	6	3	2	9	11	7	3	4	3	14	10
België	43	44	51	46	46	58	48	43	49	47	39	52	138	138
overig West Europa	2	3	0	4	4	2	7	1	4	2	2	3	5	7
andere landen	4	4	6	10	18	11	15	15	19	9	9	5	14	23
niet van toepassing	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1
Totaal	380	363	362	326	379	381	457	386	332	326	313	352	1105	991
Referentiegemeenten														
Nederland	807	704	758	746	737	805	786	739	745	734	760	790	2269	2284
Duitsland	16	10	22	15	16	23	22	19	30	18	23	31	48	72
België	1	2	2	4	3	1	8	3	5	5	5	5	5	15
overig West Europa	1	2	3	0	1	5	5	2	1	5	0	1	6	6
andere landen	9	10	8	6	10	18	29	22	25	16	14	20	27	50
niet van toepassing	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	1
Totaal	836	728	794	771	767	852	850	785	806	778	802	848	2358	2428